

مهندس ۲

سوم ریاضی فزیک

پانچ کامل مسائل کتاب درسی

منطبق با آخرین تغییرات (بہمن ماہ ۹۱)

مؤلف: محمد حسین مصلحی

دبیر رسمی آموزش پرورش اصفهان

Email : info@riazisara.com

phone : 09131006652 (sms)

ہرگونه انتشار بدون تغییر در صفحات مجاز است.

فهرست مطالب حل مسائل هئنده ۲ سوم ریاضی :

در صفحه	حل تمارین	در صفحه	حل تمارین
۳۶	صفحه ۱۰۲	۴	صفحه ۱۰
۴۱	صفحه ۱۰۹	۵	صفحه ۲۰
۴۵	صفحه ۱۱۶	۹	صفحه ۲۸
۴۸	صفحه ۱۲۲	۱۲	صفحه ۳۷
۵۱	صفحه ۱۲۵	۱۳	صفحه ۴۲
۵۴	صفحه ۱۳۸	۱۶	صفحه ۵۱
۵۵	صفحه ۱۴۷	۱۷	صفحه ۵۵
۵۷	صفحه ۱۵۴	۲۰	صفحه ۶۶
۵۹	صفحه ۱۵۷	۲۲	صفحه ۷۰
		۲۳	صفحه ۷۲
		۲۶	صفحه ۷۶
		۲۷	صفحه ۷۸
		۲۸	صفحه ۸۱
		۳۰	صفحه ۸۹
		۳۳	صفحه ۹۴

دو دبر مردمانی که در مقابل ظلم سکوت و ذلت بار اختیار نکردند.
دو دبر معلم که بزرگترین سرمایه هر جامعه در اختیار اوست.
دو دبر دانش آموز، تنها امید بر آینده ای روشن.

این کتاب الکترونیکی پیشگویی است به حضور فرزندان ایران زمین.

اما چرا حل المسائل ؟

- ۱- استفاده برقی دانش آموزان از حل المسائل واقعیتی غیر قابل انکار است.
- ۲- باید دانش آموز را آگاه کرد که استفاده از حل المسائل آفرین راه است نه اولین کار.
- ۳- نویسندگان حل المسائل ها گاهی از روشهای میانبر و تستی برای حل مسائل استفاده کرده و معلم مزبور متهم به پبیده کردن حل مساله می گردد .
پاسنهای موجود در این کتاب مبتنی بر روش کتاب است.
- ۴- برقی دانش آموزان به دلایلی تمام کلاسها را حضور نداشته و جوابهای صبیح سوالات را در اختیار ندارند و یا دبیر فرصت حل تمام مسائل را پیدا نمی کند.
به دلایلی که برقی از آنها ذکر شد بر آن شدیم ، پاسخ مسائل کتاب درسی را در اختیار قرار دهیم.
تلاش بر این است در ویرایشهای بعدی مطالب و تمریناتی به این کتاب افزوده گردد.

مشتاقانه پذیرای نظرات و انتقادات شما هستیم.

محمد حسین مصلحی

دبیر رسمی آموزش و پرورش اصفهان

بهمن ماه سال ۱۳۹۱

www.riazisara.com

info@riazisara.com

۰۹۱۳۱۰۰۶۶۵۲

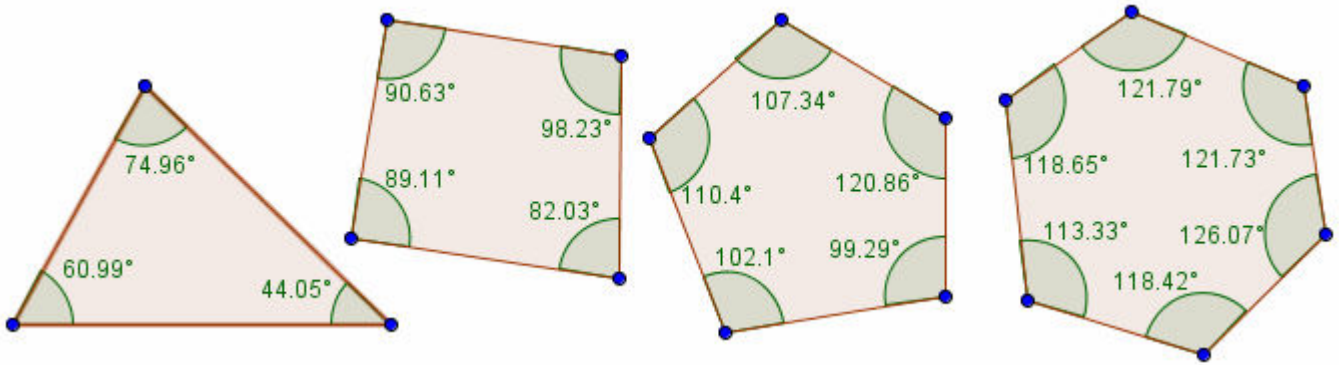
آدرس سایت

آدرس پست الکترونیکی

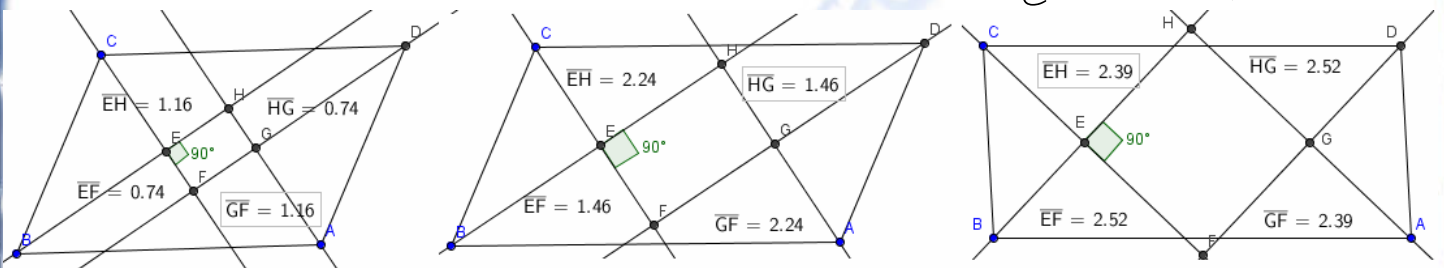
شماره همراه جهت تماس (sms)

۱- تناسب جمع زوایا درس: $\text{Sum}_{\alpha} = (n-2) \times 180^{\circ}$

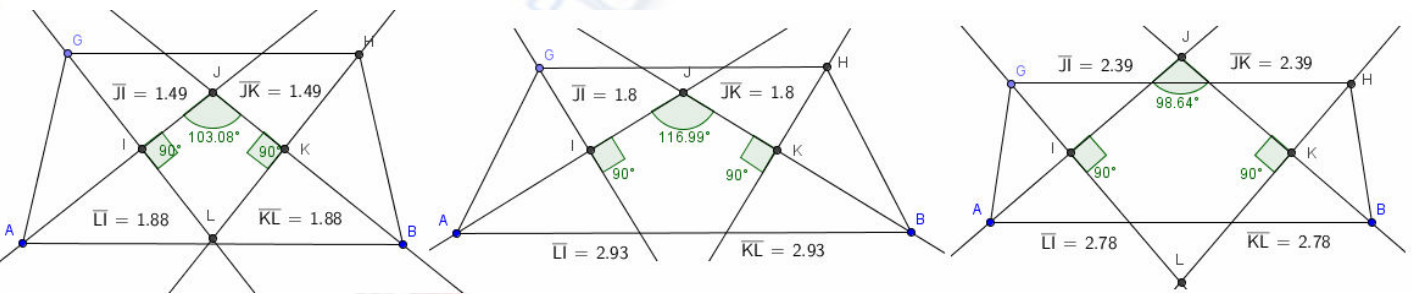
n	۳	۴	۵	۶	n
Sum_{α}	۱۸۰	۳۶۰	۵۴۰	۷۲۰	?

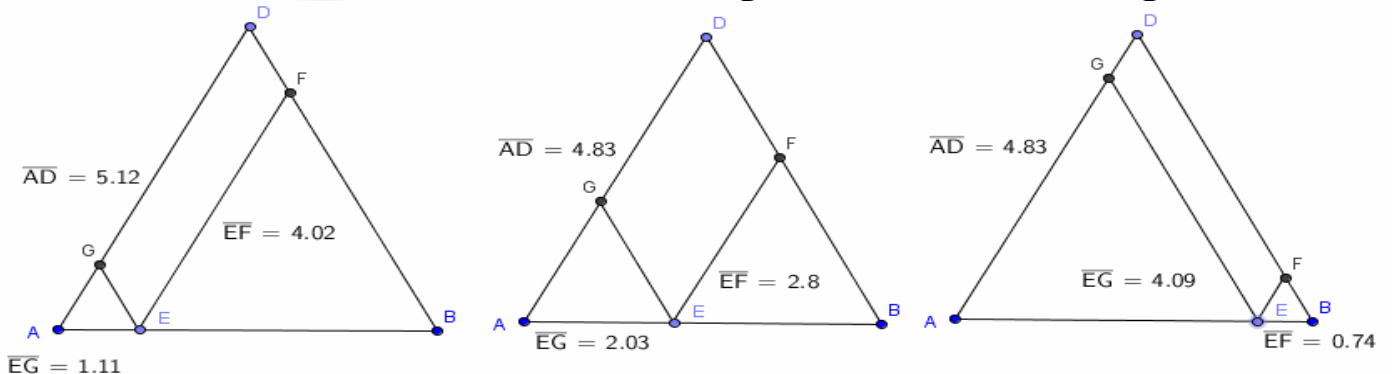
۲- اندازه گیری زوایا و اضلاع درس: مستطیل

۳- اندازه گیری زوایا و اضلاع مثلث برافرد درس: شبه لوزی با زاویه قائمه

۴- تناسب مجموع دو پاره خط درس: مجموع دو پاره خط برابر ساق مثلث

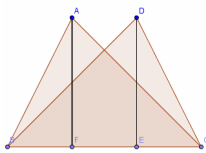
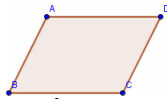

۱- الف) مثلث ABC (ب) سوار ریاضی داشته باشد. (پ) مساله را بفهمد.

۲- الف) درست (کلمه همه) (ب) نادرست (کلمه بعضی)

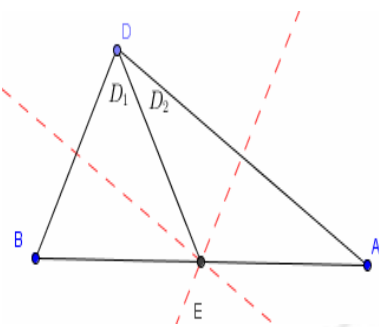
۳- الف) نادرست مثل ۱۵۰، ۳۰ درجه (ب) نادرست مثل سه نقطه روی شیرازه کتاب و صفحات آن

۴- الف) اگر چهار ضلعی مستطیل باشد آنگاه متوازی الاضلاع است. عکس آن صحیح نیست زیرا هر متوازی الاضلعی مستطیل نیست.

(ب) اگر دو مثلث همنهشت باشند آنگاه مساحت آنها برابر است. عکس آن صحیح نیست، چون ممکن است دو مثلث هم قاعده و ارتفاع باشند ولی همنهشت نباشند.

(پ) اگر دو مثلث متشابه باشند آنگاه ضلعهای متناظر متناسبند. عکس آن صحیح است (قضیه هندسه ۱)
ت) اگر مثلثی قائم الزویه باشد آنگاه عمود منصفهای اضلاع در وسط وتر هم‌رس می‌شوند.
عکس آن صحیح است. (اگر عمود منصفهای دو ضلع در وسط ضلع سوم هم‌رس شوند، مثلث قائم الزویه است)
اثبات) $E \Rightarrow ED = BD \Rightarrow \hat{B} = \hat{D}_1$ روی عمود منصف BD است.

$E \Rightarrow ED = AE \Rightarrow \hat{A} = \hat{D}_2$ روی عمود منصف AD .

$$\hat{B} + \hat{A} + \hat{D}_1 + \hat{D}_2 = 180 \Rightarrow 2\hat{B} + 2\hat{A} = 180 \Rightarrow \hat{B} + \hat{A} = 90 \Rightarrow \hat{D} = 90$$

ث) اگر کسی در شیراز زندگی می‌کند آنگاه در استان فارس است عکس آن صحیح نیست ممکن است در فسا یا کازرون باشد.

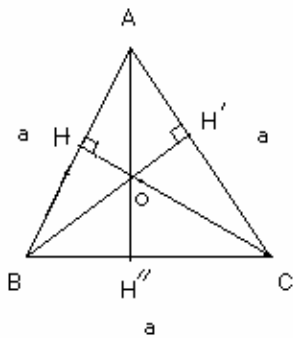
۵- اگر قطعی دو ضلع مثلث را قطع کند، پاره قطعی حاصل بر اضلاع متناسبند اگر و تنها اگر، این قط با ضلع سوم موازی باشد.

$$BT = BU \Rightarrow \hat{B}TU = \hat{B}UT, \hat{B}TN > \hat{B}TU \Rightarrow \hat{B}TN > \hat{B}UT \quad -6$$

۷- اگر در مرحله $n-1$ ام تعداد مثلثها را $(n-1)^2$ در نظر بگیریم، حالت n ام به آن، ذوزنقه ای شامل $2(n-1)+1=2n-1$ مثلث افزوده می شود. پس در حال n ام تعداد مثلثها برابر $n^2 - 2n + 1 + 2n - 1 = n^2$ است.

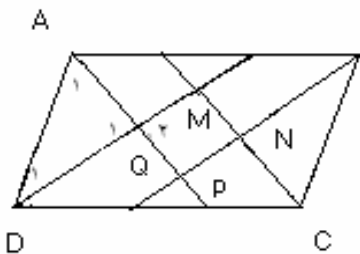
$$S_{ABC} = S_{AOB} + S_{AOC} + S_{BOC} \Rightarrow S = \frac{1}{2}a \times OH + \frac{1}{2}a \times OH' + \frac{1}{2}a \times OH'' \quad -۸$$

$$\Rightarrow S = \frac{1}{2}a(OH + OH' + OH'')$$

$$\Rightarrow OH + OH' + OH'' = \frac{2S}{a} \quad \text{مقدار ثابت}$$

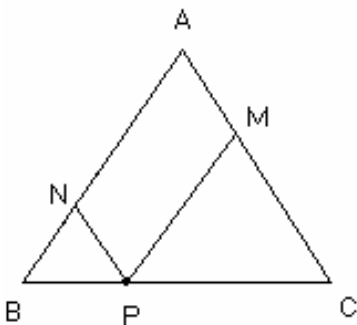
$$\hat{A} + \hat{D} = 180 \Rightarrow \frac{\hat{A}}{2} + \frac{\hat{D}}{2} = 90 \Rightarrow \hat{A}_1 + \hat{D}_1 = 90 \Rightarrow \hat{Q}_1 = 90 \Rightarrow \hat{Q}_2 = 90 \quad -۹$$

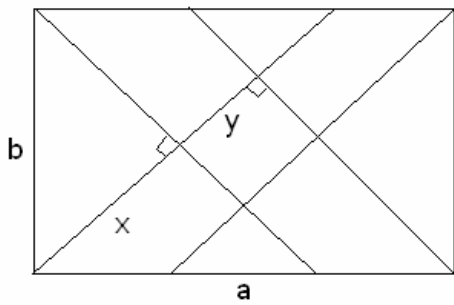

به همین ترتیب بقیه زوایای داخلی $MNPQ$ قائمه اند، پس $MNPQ$ مستطیل است.

$$\left. \begin{array}{l} \text{نتیجه قی تالس} \\ \text{نتیجه قی تالس} \end{array} \right\} \begin{cases} MP \parallel AB \Rightarrow \frac{MP}{AB} = \frac{PC}{BC} \\ NP \parallel AC \Rightarrow \frac{NP}{AC} = \frac{BP}{BC} \end{cases} \Rightarrow \frac{MP}{a} + \frac{NP}{a} = \frac{PC + BP}{BC} = \frac{BC}{BC} = 1 \quad -۱۰$$

$$\Rightarrow \frac{MP + NP}{a} = 1 \Rightarrow MP + NP = a$$

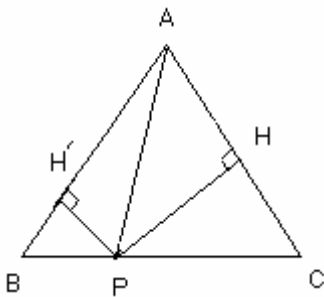

-۱۱

$$2x^2 = b^2 \Rightarrow x = b \frac{\sqrt{2}}{2}, \quad 2(x+y)^2 = a^2 \Rightarrow$$

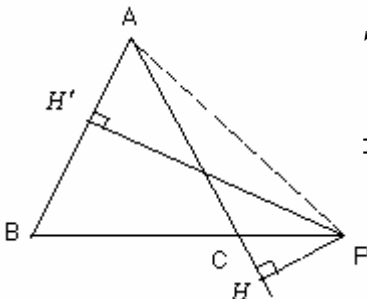
$$x+y = a \frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow b \frac{\sqrt{2}}{2} + y = a \frac{\sqrt{2}}{2} \Rightarrow y = (a-b) \frac{\sqrt{2}}{2}$$

-۱۲

$$S_{ABC} = S_{ABP} + S_{APC} \Rightarrow S = \frac{1}{2} a \times PH' + \frac{1}{2} a \times PH$$

$$\Rightarrow S = \frac{1}{2} a (PH' + PH) \Rightarrow PH' + PH = \frac{2S}{a}$$

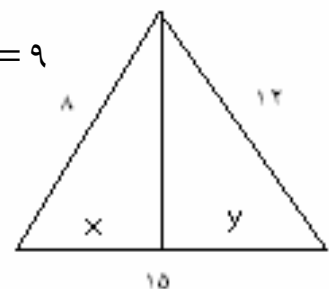

-۱۳

$$S_{ABC} = S_{ABP} - S_{APC} \Rightarrow S = \frac{1}{2} a \times PH' - \frac{1}{2} a \times PH$$

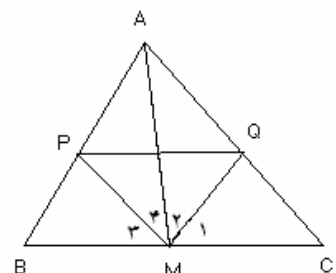
$$\Rightarrow S = \frac{1}{2} a (PH' - PH) \Rightarrow PH' - PH = \frac{2S}{a}$$

$$\begin{cases} \frac{y}{x} = \frac{12}{8} \Rightarrow 8y = 12x \Rightarrow 2y = 3x \Rightarrow 5x = 30 \Rightarrow x = 6, y = 9 \\ x + y = 15 \Rightarrow 2x + 2y = 30 \end{cases}$$

$$MP \text{ نیمساز} \Rightarrow \frac{AM}{MB} = \frac{AP}{PB}, \quad MQ \text{ نیمساز} \Rightarrow \frac{AM}{MC} = \frac{AQ}{QC}$$

$$AM \text{ میانه} \Rightarrow MB = MC \Rightarrow \frac{AQ}{QC} = \frac{AP}{PB} \Rightarrow PQ \parallel BC \text{ عکس تالس}$$

$$\begin{cases} \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \\ \hat{M} = \hat{N} = 90^\circ \Rightarrow \Delta AMD \cong \Delta AND \Rightarrow DM = DN \quad \textcircled{3} \\ AD = AD \end{cases} \quad -16$$

$\textcircled{1} \quad \frac{S}{S'} = \frac{\frac{1}{2} BD \times AH}{\frac{1}{2} DC \times AH} = \frac{BD}{DC}$ اگر قاعده دو مثلث را DC ، BD بگیریم آنگاه

$\textcircled{2} \quad \frac{S}{S'} = \frac{\frac{1}{2} AB \times DM}{\frac{1}{2} AC \times DN} = \frac{AB}{AC}$ اگر قاعده دو مثلث را AC ، AB بگیریم و با توجه به $\textcircled{3}$ آنگاه

از $\textcircled{1}$ ، $\textcircled{2}$ می توان نتیجه گرفت $\frac{AB}{AC} = \frac{BD}{DC}$

۱- حکم : مسن عامل تضادف نیست

برهان خلف : اگر مسن عامل تضادف باشد پس در مثل حادثه حضور داشته که تناقض با این فرض قابل اثبات است (شاهد) که مسن در زمان تضادف در مثل کارش بوده است.

۲- اگر a موازی c نباشد همرا در نقطه ای مانند A قطع می کنند و این به معنای آنست که از A دو خط a, c به موازات خط b رسم شده است که فلاف اصل توازی است.

۳- الف) خلف : اگر OM نیمساز $\widehat{PMN}$ باشد پس

$$\left\{ \begin{array}{l} \widehat{NMO} = \widehat{PMO} \\ MP = MN \Rightarrow \Delta OMN \cong \Delta OMP \Rightarrow ON = OP \\ OM = OM \end{array} \right. \Rightarrow \text{فلاف فرض}$$

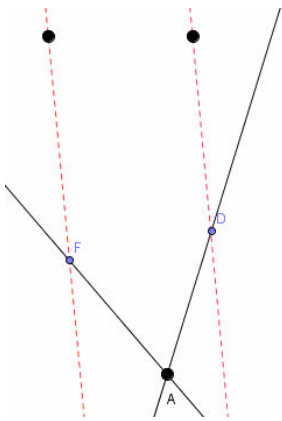
ب) خلف : اگر OM بر NP عمود باشد پس

$$\left\{ \begin{array}{l} \widehat{NRM} = \widehat{PRM} = 90^\circ \\ MN = MP \Rightarrow \Delta MNR \cong \Delta MRP \Rightarrow NR = RP \\ MR = MR \\ NR = RP \\ \widehat{NRO} = \widehat{PRO} = 90^\circ \Rightarrow \Delta ORN \cong \Delta ORP \Rightarrow ON = OP \\ OR = OR \end{array} \right. \Rightarrow \text{فلاف فرض}$$

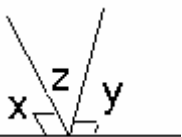
۴) خلف : اگر $BC = B'C'$ آنگاه

$$\left\{ \begin{array}{l} BC = B'C' \\ AB = A'B' \\ AC = A'C' \end{array} \right. \Rightarrow \Delta ABC \cong \Delta A'B'C' \Rightarrow \widehat{A} = \widehat{A'}$$

۵- الف) اگر متقاطع نباشد پس با هم موازیند بنابراین مجموع نصف این دو زاویه ۱۸۰ میشود ، که این با قضیه ، مجموع زوایای مثلث ۱۸۰ درجه است، در تناقض است.

ب) اگر دو میانه متقاطع نباشند آنگاه موازیند. از طرفی دو رأس دیگر بر این دو ضلع موازیند و هم بر امتداد AF , AD که غیر ممکن است..
ت+پ) اگر د و ارتفاع یا عمود منصف متقاطع نباشند پس موازیند و چون هر دو د و ضلع عمودند ، تنها در صورتی امکان دارد که دو ضلع موازی و یا بر یک امتداد باشند که با تعریف مثلث ناسازگار است.

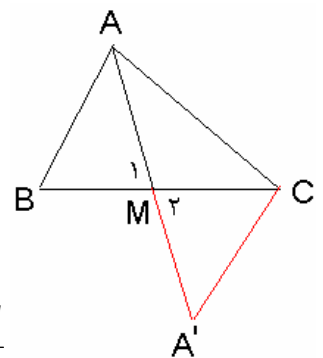

۶- اگر عمود منصف یک پاره خط یکتا نباشد پس $x = y = 90 \Rightarrow z = 0$, $x + y + z = 180$ که با فرض متمایز بودن دو عمود در تناقض است.

۷- طول اضلاع ۱۸ , ۱۰ , ۸ $\Rightarrow x = 3 \Rightarrow 11x = 33 \Rightarrow 11x + 3 = 36 \Rightarrow 4(x-1) + x + 7 + 6x = 36$ که نمی تواند طول اضلاع یک مثلث باشد زیرا $8 + 10 = 18$ (فلاف نامساوی مثلثی)

$$\begin{cases} AB = AC \\ AD = AD \Rightarrow \hat{B}AD < \hat{D}AC \text{ عکس قضیه لو لا} \\ BD < DC \end{cases} \quad - ۸$$

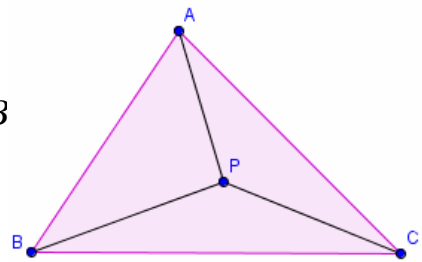
۹- AM را به اندازه ی خود تا A' امتداد می دهیم و به C وصل می کنیم ،

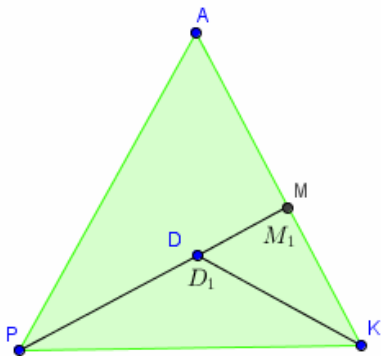
$$\begin{cases} AM = A'M \text{ ض ض} \\ BM = MC \Rightarrow \Delta ABM \cong \Delta A'MC \Rightarrow AB = A'C \\ \hat{M}_1 = \hat{M}_2 \end{cases}$$

$$\Delta AA'C : AC + A'C > AA' \Rightarrow AC + AB > 2AM \Rightarrow AM < \frac{AB + AC}{2}$$

$$\begin{cases} PA + PC > AC \\ PA + PB > AB \Rightarrow 2PA + 2PB + 2PC > AC + AB + BC \\ PB + PC > BC \\ PA + PB + PC > \frac{AC + AB + BC}{2} \end{cases}$$

۱۰-

۱۱- PD, امتداد می دهیم تا AK, در M قطع کند

$$\widehat{D}_1 : \Delta MDK \Rightarrow \widehat{D}_1 > \widehat{M}_1$$

$$\widehat{M}_1 : \Delta APM \Rightarrow \widehat{M}_1 > \widehat{A} \Rightarrow \widehat{D}_1 > \widehat{A}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} PM = AK \\ \widehat{AM} = \widehat{AM}_1 \Rightarrow AP > MK \text{ (ق لولا)} \\ \widehat{PMA} > \widehat{MAK} \end{array} \right. \Rightarrow \text{الف-۱۲}$$

$$\Delta APM : \widehat{AMK} \Rightarrow \widehat{AMK} > \widehat{P}, AM = AK \Rightarrow$$

$$\widehat{AMK} = \widehat{AKM} \Rightarrow \widehat{AKM} > \widehat{P} \Rightarrow \Delta APK : AP > AK$$

ب)

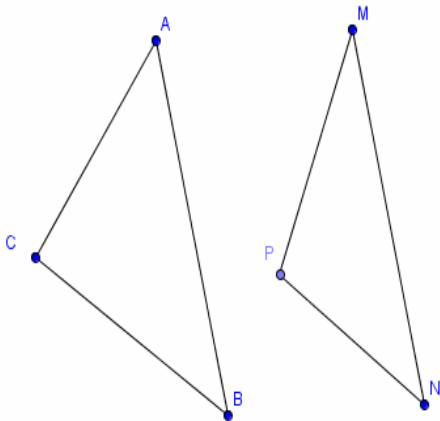
فرض $\left\{ \begin{array}{l} AB = MN \\ AC = MP \Rightarrow \widehat{A} > \widehat{M} \text{ حکم عکس قضیه لولا} \\ BC > NP \end{array} \right.$

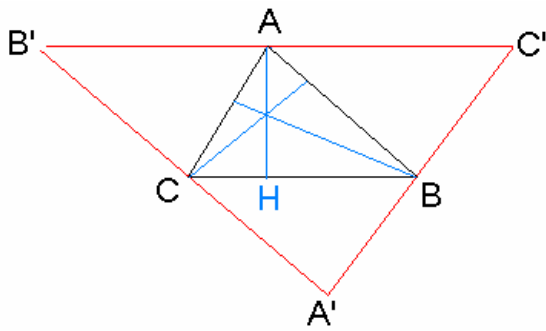
خلف) اگر $\widehat{A} > \widehat{M}$ نباشد پس $\widehat{A} < \widehat{M}$ یا $\widehat{A} = \widehat{M}$ اگر $\widehat{A} < \widehat{M}$ طبق

قضیه لولا $BC < NP$ که خلاف فرض است و اگر $\widehat{A} = \widehat{M}$

و دو مثلث به حالت ض ض ض منتهی می شوند،

بنابر این $BC = NP$ که باز خلاف فرض است.

تمرین : ارتفاع های هر مثلث هم‌رسند

از هر رأس به موازات اضلاع آن رسم می‌کنیم تا هم را در A', B', C' قطع کنند.

چون BC موازی $B'C'$ پس $AH \perp B'C'$ ، همچنین طبق

روش رسم $AC \parallel BC'$ ، $BC \parallel AC'$ پس $ACBC'$ متوازی الاضلاع است پس $BC = AC'$

به همین ترتیب $BC = AB'$ بنابراین $AC' = AB'$ یعنی AH در مثلث $A'B'C'$ نقش

عمود منصف را دارد (ارتفاعهای مثلث ABC عمود منصفهای $A'B'C'$ هستند).

پیش از این ثابت شد عمود منصف‌ها هم‌رسند بنابراین ارتفاعهای مثلث ABC نیز هم‌رسند.

مساله‌ها :

- ۱- قطری به موازات آن خط و به فاصله‌ی مرکز توپ از آن .
- ۲- دایره‌ای است به مرکز دایره‌ی اصلی و شعاع مجموع شعاع‌های دو دایره‌ی مفروض .
- ۳- صفحه‌ای که از محل وسط پاره خط بر آن عمود رسم شود (به آن صفحه عمود منصف پاره خط گوئیم).
- ۴- صفحه‌ای است موازی دو صفحه که از وسط فاصله‌ی بین دو صفحه می‌گذرد .
- ۵- کره‌ای به مرکز P و شعاع d را مشخص میکنیم (مکان هندسی اول) . صفحه‌ای به موازات دو صفحه و در وسط فاصله‌ی بین آنها رسم می‌کنیم (مکان هندسی دوم) . تقاطع کره و صفحه در صورت وجود جواب مساله است .
- ۶- استوانه‌ای است بایال‌های ناممرد ، محور استوانه خط مزبور و شعاع استوانه برابر d است.
- ۷- عمودی است که در آن نقطه بر خط مورد نظر رسم می‌شود.
- ۸- مربعی است که اضلاع آن موازی اضلاع مربع اصلی و به ضلع ۶ سانتی متر و با فاصله‌ی مساوی از اضلاع مربع اصلی می‌باشد.
- ۹- عمود منصف FS را رسم می‌کنیم (مکان هندسی اول) . به موازات شهرداری و به فاصله‌ی ۹ متر از آن قطری رسم می‌کنیم (مکان هندسی دوم) . برخورد این دو مکان هندسی جواب مساله است .

۱- از A به شعاع R دایره ای رسم می کنیم (مکان هندسی اول) و در صورت قطع با

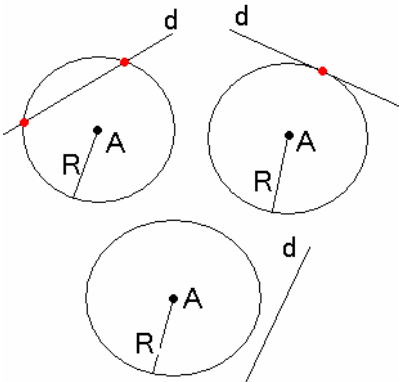
خط d (مکان هندسی دوم)، محل تقاطع جواب مساله است.

بمث بر تعداد جواب : فاصله ی نقطه تا خط $L =$

دایره خط را قطع و دو جواب دارد $L < R \Rightarrow$

مساله جواب ندارد $L > R \Rightarrow$

دایره بر خط مماس و یک جواب $L = R \Rightarrow$

۲- چون می خواهیم از A, B به یک فاصله باشد، باید عمود منصف AB را رسم کنیم (مکان هندسی اول)

و نیز می خواهیم نقطه بر خط d (مکان هندسی دوم) واقع باشد پس باید محل تقاطع خط d و عمود

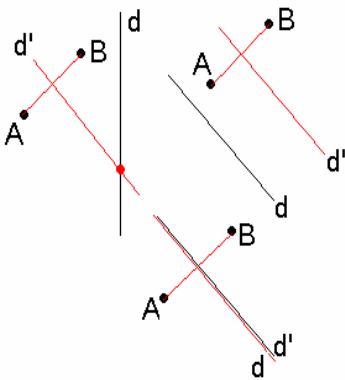
منصف AB را بیابیم.

بمث بر تعداد جواب : عمود منصف AB را d' می نامیم.

اگر d, d' همرا در یک نقطه قطع کنند همان نقطه جواب است.

اگر d, d' دارای اشتراک نباشند، مساله جواب ندارد.

اگر d, d' بر هم منطبق شوند، تمام نقاط $d = d'$ جواب اند.

۳- مکان هندسی نقاطی که از خط Δ به فاصله l اند، دو خط d, d' (مکان هندسی اول) به موازات

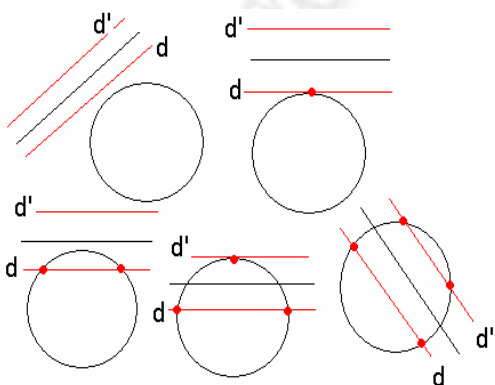
آن و به فاصله l از آنند و چون نقطه روی دایره C (مکان هندسی دوم) باشد، پس قطع دایره با

این دو خط را می یابیم.

بمث بر تعداد جواب : دو خط d, d' به موازات Δ

و به فاصله l از آن رسم می کنیم. بسته به طول l و

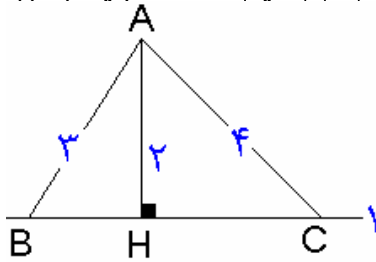
موقعیت خطوط و دایره ۰، ۱، ۲، ۳، ۴ جواب دارد.

۴- برای کشف روش رسم فرض می‌کنیم مثلث ABC رسم شده است. مثلث‌های قائمه‌الزاویه‌ی ΔABH , ΔACH به حالت وتر و یک ضلع قائمه قابل رسم اند.

پس فطی رسم می‌کنیم و در نقطه‌ی دلخواه H عمودی به طول h_a رسم کرده و انتهای دیگر عمود را A می‌نامیم. از A به شعاع‌های c , b کمانهایی رسم می‌کنیم تا فط اولیه را در C , B قطع کند. مثلث ABC جواب مساله است.

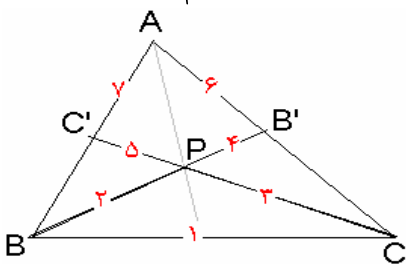

۵- برای کشف روش رسم فرض می‌کنیم مثلث ABC رسم شده است. مثلث PBC به حالت سه ضلع قابل رسم است $(\frac{2}{3}m_b, \frac{2}{3}m_c, a)$. پاره فط PB را از طرف P به اندازه‌ی نصف خودش تا

B' امتداد می‌دهیم و PC را از P به اندازه‌ی نصف خودش تا C' امتداد می‌دهیم.

C, B, B' را به C' وصل و امتداد می‌دهیم تا

هم را در A قطع کنند. ΔABC جواب مساله است.

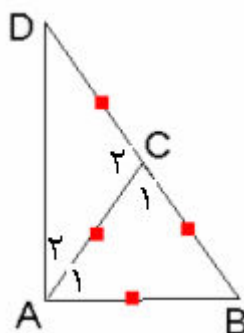

۶- چون از A, B دو کمان مساوی زده است پس $AB = AC = BC$ یعنی مثلث ABC

متساوی‌الساق است پس $\hat{C}_1 = 60^\circ, \hat{A}_1 = 60^\circ$ پس $\hat{C}_2 = 120^\circ$ ولی C را به اندازه‌ی BC

امتداد داده ایم پس ADC متساوی‌الساقین است بنا بر این $\hat{D} = \hat{A}_2 = 30^\circ$ در نتیجه

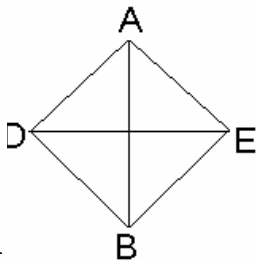
$$\hat{A} = \hat{A}_1 + \hat{A}_2 = 60^\circ + 30^\circ = 90^\circ$$

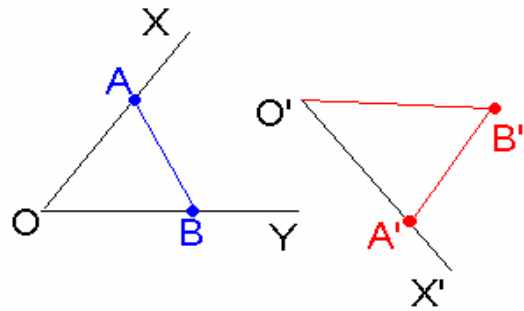
۷- روش رسم ابوالوفا حاکی است که $\begin{cases} BA = BC = AD \\ AC = BD \end{cases}$ و می دانیم اگر در یک چهار ضلعی اضلاع مقابل دو به دو برابر باشند چهارضلعی متوازی الاضلاع است پس $ACBD$ متوازی الاضلاع بوده و اضلاع BC , AD با هم موازیند.

۸- چون قطر های مربع عمود منصف هم هستند عمود منصف DE را رسم و از محل قطع به اندازه نصف DE کمان میزنیم تا عمود منصف

را در A , B قطع کند $AEBD$ جواب است .

۹- از O کمانی رسم می کنیم تا OY , OX را در A , B قطع کند. مثلث ABC را رسم می کنیم. مثلث $O'A'B'$ را به حالت (ض ض ض) ، همنهشت ΔOAB از O' رسم می کنیم. چون دو مثلث همنهشت رسم شده اند پس $\hat{O}' = \hat{O}$.

شعاع $\left\{ \begin{array}{l} OT = OT' = r \\ \hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ \\ OA = OA \end{array} \right. \Rightarrow$ تمرین ۱ $\Delta OAT \cong \Delta OAT' \Rightarrow AT = AT'$ و تر و یک ضلع

تمرین ۲ الف) $\left\{ \begin{array}{l} MT = MT' \\ OT = OT' \\ OM = OM \end{array} \right. \Rightarrow$ حالت ض ض ض $\Rightarrow MT = MT'$ طبق ق قبل

$$\Delta OMT \cong \Delta OMT' \Rightarrow \hat{TMO} = \hat{T'MO}, \hat{TOM} = \hat{T'OM}$$

ب) $\left\{ \begin{array}{l} OT = OT' \\ OH = OH \\ \hat{TOH} = \hat{T'OH} \end{array} \right. \Rightarrow$ (ض ض) $\Delta TOH \cong \Delta T'OH \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} TH = T'H \\ \hat{H}_1 = \hat{H}_2 = 90^\circ \end{array} \right.$

پ) مشترک $\left\{ \begin{array}{l} \hat{TOH} = \hat{T'OM} \\ \hat{OHT} = \hat{OTM} = 90^\circ \end{array} \right. \Rightarrow$ حالت دو زاویه

$$\Delta OTH \sim \Delta OTM \Rightarrow \frac{TH}{TM} = \frac{OT}{OM} = \frac{OH}{OT} \Rightarrow OH \times OM = OT^2 = R^2$$

تمرین ۳

الف) چون $\hat{TOH} = \hat{T'MH}$ و $\hat{THO} = \hat{T'HM}$ پس به حالت دو زاویه

$$\Delta OTH \sim \Delta MTH \Rightarrow \frac{OT}{TM} = \frac{OH}{TH} = \frac{TH}{MH} \Rightarrow$$

$$TH^2 = OH \times MH, \quad TH = \frac{1}{2} TT' \Rightarrow TT'^2 = 4 OH \times MH$$

ب) چون $\hat{THO} = \hat{OTM}$, $\hat{TOH} = \hat{TOM}$ پس به حالت دو زاویه

$$\Delta OTH \sim \Delta OTM \Rightarrow \frac{TH}{TM} = \frac{OT}{OM} \Rightarrow OT \times TM = OM \times TH \Rightarrow R \times MT = OM \times \frac{1}{2} TT'$$

$$1- \text{الف) } y = 140, x + y + 84 = 360 \Rightarrow x + 140 + 84 = 360 \Rightarrow x = 360 - 224 = 136$$

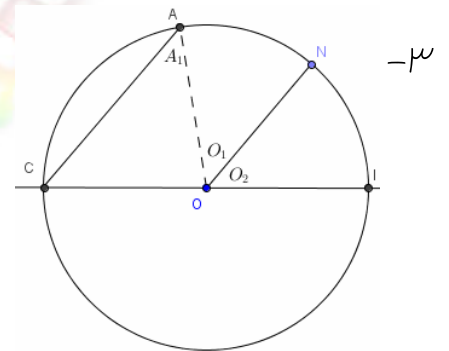
$$\text{ب) } x = 165, x + y + 84 = 360 \Rightarrow 165 + y + 84 = 360 \Rightarrow y = 111 \Rightarrow \hat{y} = 111$$

$$2- \text{الف) } AP^2 + PR^2 = AR^2 \Rightarrow AP^2 + 6^2 = 10^2 \Rightarrow AP^2 = 64 \Rightarrow AP = 8, AB = 2AP = 16$$

$$\text{ب) } CQ^2 + QR^2 = CR^2 \Rightarrow (\sqrt{2})^2 = CQ^2 + CQ^2 \Rightarrow 2CQ^2 = 2 \Rightarrow CQ = 1, DQ = 1, CD = 2$$

$$3- CA \parallel ON \Rightarrow \hat{A}_1 = \hat{O}_1, \hat{A}_1 = \hat{C}, \hat{C} = \hat{O}_2 \Rightarrow \hat{O}_1 = \hat{O}_2$$

$$\Rightarrow \widehat{AN} = \widehat{NI} \Rightarrow \text{زاویه مرکزی}$$

۴- اگر دو وتر مساوی باشند کمانهای نظیر آنها برابرند و بر عکس پس ،

$$\text{الف) } AD = BC \Rightarrow \widehat{AD} = \widehat{BC} \Rightarrow \widehat{AD} + \widehat{AB} = \widehat{BC} + \widehat{AB} \Rightarrow \widehat{DAB} = \widehat{CBA} \Rightarrow DB = AC$$

$$\text{ب) } AC = BD \Rightarrow \widehat{AC} = \widehat{BD} \Rightarrow \widehat{AC} - \widehat{AB} = \widehat{BD} - \widehat{AB} \Rightarrow \widehat{BC} = \widehat{AD} \Rightarrow BC = AD$$

۵- اگر از نقطه ای دو مماس بر دایره ای رسم شود طول آنها برابر است پس ،

$$P_{ABCD} = AB + BC + CD + DA = 2BQ + 2CQ + 2SD + 2AS$$

$$= 2(5 + 4 + 6 + 7) = 44$$

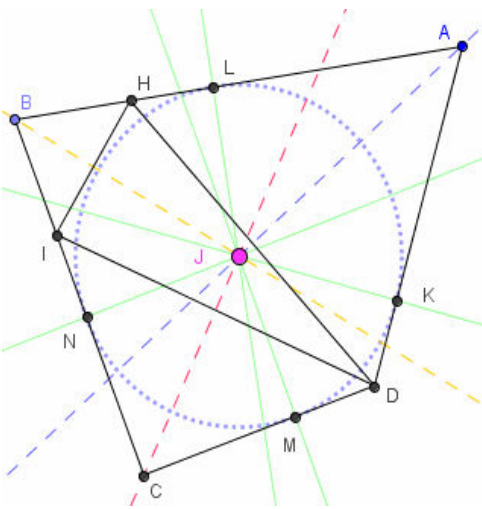
۶- اگر از نقطه ای دو مماس بر دایره ای رسم شود طول آنها برابر است پس ،

$$GQ = GP, OQ = OR, LR = LS, YS = YP$$

$$\Rightarrow GO + LY = GQ + QO + LS + SY = GP + OR + LR + YP$$

$$= (GP + YP) + (OR + LR) = GY + OL$$

۷- نقاط H, I را چنان انتخاب که $AH = AD, CD = CI$

$$AB + CD = AD + BC$$

$$\Rightarrow AH + HB + CD = AD + BI + IC \Rightarrow HB = BI$$

پس مثلث HBI هم متساوی الساقین است و در مثلث

متساوی الساقین عمود منصف و نیمساز بر هم منطبقند.

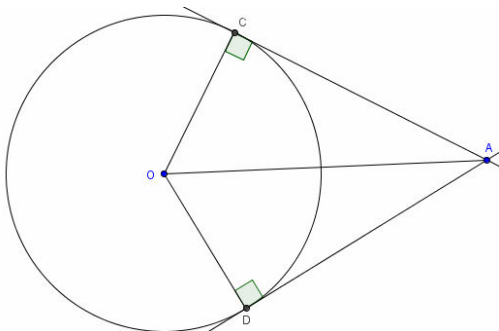
اگر عمود منصفهای $\triangle IHD$ را رسم کنیم همراهِ J قطع میکنند.

این عمود منصفها نقش عمود منصف (نیمساز) سه مثلث

متساوی الساقین $\triangle AHD, \triangle BHI, \triangle CID$ را دارند.

بنابر خاصیت مکان هندسی نیمساز $JL = JK = JM = JN$ یعنی اگر دایره ای به مرکز J و

شعاع JL رسم کنیم از نقاط K, M, N هم گذشته و در آن نقاط بر اضلاع متناظر مماس است.

۸- چون OA نیمساز $\widehat{CAD}$ است پس $\angle OAC = 30^\circ$ و

در مثلث قائمه الزاویه ضلع روبرو به زاویه 30° نصف

وتر است پس $OA = 2 \times OC = 10$.

-۹

الف) $MT^2 + OT^2 = OM^2 \Rightarrow MT^2 + 6^2 = 12^2 \Rightarrow MT^2 = 144 - 36 = 108 \Rightarrow MT = 6\sqrt{3}$

ب) $TT' \cdot OM = 2R \cdot MT \Rightarrow TT' \times 12 = 2(6) \times 6\sqrt{3} \Rightarrow TT' = 6\sqrt{3}$

پ) $MT = MT' = TT' = 6\sqrt{3} \Rightarrow \widehat{M} = \widehat{T} = \widehat{T}' = 60^\circ$ با توجه به قسمت قبل

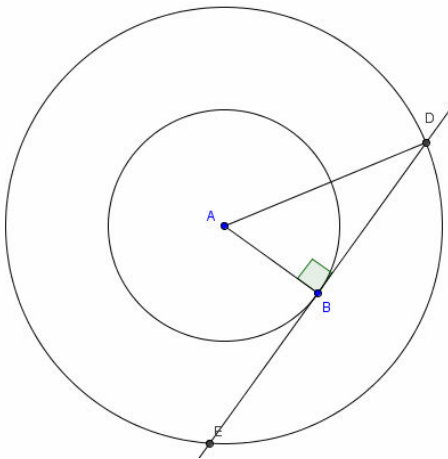
$$BD = BE, CD = CF, AE = AF$$

$$\Rightarrow P_{ABC} = AB + AC + BC = AB + AC + BD + DC$$

$$= AB + AC + BE + CF = (AB + BE) + (AC + CF)$$

$$= AE + AF = AE + AE = 2AE$$

- ۱۰

$$BD^2 + AB^2 = AD^2$$

$$\Rightarrow BD^2 + 3^2 = 5^2 \Rightarrow BD^2 = 25 - 9 = 16$$

$$\Rightarrow BD = 4 \Rightarrow DE = 2BD = 8$$

- ۱۱

$$\text{شکل پپ} \quad 2x + 3x + 4x = 360 \Rightarrow 9x = 360 \Rightarrow x = 40. \quad -1$$

$$\text{زاویه مطابی} \quad y = \frac{4x}{2} = 2x \Rightarrow y = 2(40) = 80.$$

$$\text{شکل راست} \quad 2x + 120 + 100 = 360 \Rightarrow 2x = 140 \Rightarrow x = 70.$$

$$\text{الف) } \hat{N} = \frac{AG}{2} = \frac{70}{2} = 35 \quad \text{ب) } \hat{R} = \hat{N} = 35^\circ \quad \text{پ) } NR = 2 \times \hat{N}AR = 2(30) = 60. \quad -2$$

$$\text{ت) } G\hat{N} = 180 - NR = 180 - 60 = 120 \quad \text{ث) } G\hat{A}N = \frac{GN}{2} = 60 \quad \text{ج) } G\hat{A}R = \frac{GNR}{2} = \frac{180}{2} = 90.$$

$$RS \parallel VT, \quad TR \text{ قطر}, \quad T\hat{S} = 70 \Rightarrow T\hat{S} = R\hat{V} = 70, \quad S\hat{R} = T\hat{V} = 110. \quad -3$$

$$\hat{1} = T\hat{S} = 70, \quad \hat{2} = \frac{T\hat{S}}{2} = \frac{70}{2} = 35, \quad \hat{3} = R\hat{S} = 110, \quad \hat{4} = \hat{2} = 35$$

$$\hat{5} = \frac{R\hat{S}}{2} = \frac{110}{2} = 55, \quad \hat{6} = \hat{5} = 55, \quad \hat{7} = \frac{180}{2} = 90, \quad \hat{8} = \hat{2} = 35$$

$$B\hat{C} + A\hat{C} + A\hat{B} = 360 \Rightarrow B\hat{C} + 90 + 130 = 360 \Rightarrow B\hat{C} = 140, \quad B\hat{A}C = \frac{B\hat{C}}{2} = 70. \quad -4$$

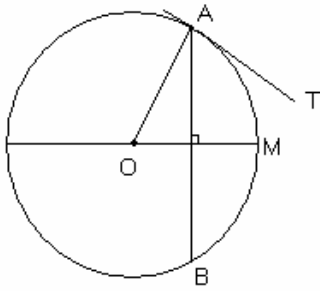
$$A\hat{O}C = A\hat{C}, \quad A\hat{B}C = \frac{A\hat{C}}{2} \Rightarrow A\hat{O}C = 2A\hat{B}C \Rightarrow 3\alpha + 12 = 2\alpha + 32 \Rightarrow \alpha = 20. \quad -5$$

$$\Rightarrow A\hat{O}C = 3\alpha + 12 = 60 + 12 = 72, \quad A\hat{B}C = \alpha + 16 = 20 + 16 = 36$$

$$AB = AC \Rightarrow A\hat{B} = A\hat{C} = 140, \quad A\hat{B} + A\hat{C} + B\hat{C} = 360. \quad -6$$

$$\Rightarrow 280 + B\hat{C} = 360 \Rightarrow B\hat{C} = 80.$$

$$\text{زاویه ظلی} \quad B\hat{C}T = \frac{B\hat{C}}{2} = \frac{80}{2} = 40.$$

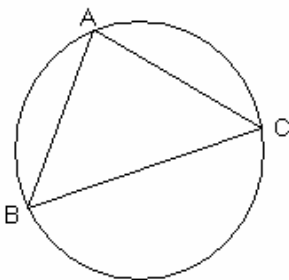
$$\begin{cases} \widehat{TAB} + \widehat{BAO} = 90 \\ \widehat{BAO} + \widehat{AOM} = 90 \end{cases} \Rightarrow \widehat{TAB} = \widehat{MOA} \quad \text{①} \quad \text{۷- مرکزی}$$

قطر عمود بر وتر کمانهای آن را نصف می کند ② $\widehat{MOA} = \widehat{AM} = \frac{\widehat{AB}}{2}$

$$\Rightarrow \widehat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

$$TA \parallel BB' \Rightarrow \widehat{TAB} = \widehat{ABB'} \quad \text{مماطی} \quad \widehat{ABB'} = \frac{\widehat{AB'}}{2} \quad \text{۸-}$$

$$TA \parallel BB' \Rightarrow \widehat{AB'} = \widehat{AB} \quad \text{قضایای قبل} \Rightarrow \widehat{TAB} = \frac{\widehat{AB}}{2}$$

۹- هر مثلث قابل مماس شدن در دایره است.

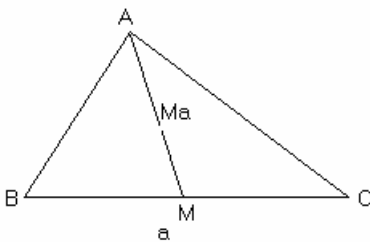
$$\widehat{A} + \widehat{B} + \widehat{C} = \frac{\widehat{BC}}{2} + \frac{\widehat{AC}}{2} + \frac{\widehat{AB}}{2} = \frac{\widehat{BC} + \widehat{AC} + \widehat{AB}}{2} = \frac{360}{2} = 180 \quad \text{مماطی}$$

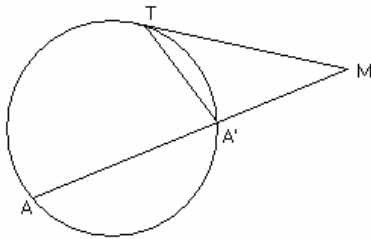
۱۰- پاره خط BC به ضلع a قابل رسم است (C, B) چون $\widehat{A} = \alpha$ بنابر این A روی کمان درخور

زاویه α روبرو به BC است و چون $AM = ma$ فاصله ی نقطه ی A از وسط (M) BC

برابر ma است که مکان آن دایره ای به مرکز M و شعاع ma است.

نقطه ی A محل برخورد این دو مکان است (کمان درخور زاویه) (A)

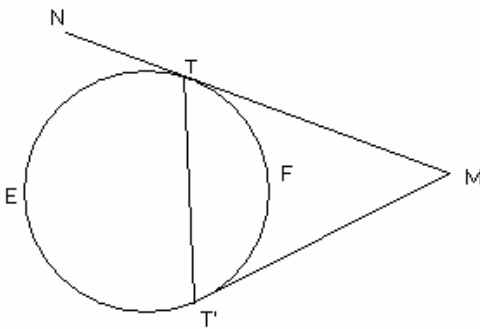

تمرین ۱ T, A' به وصل می کنیم.

$$T\hat{A}'A = A'\hat{T}M + \hat{M} \Rightarrow \hat{M} = T\hat{A}'A - A'\hat{T}M$$

$$T\hat{A}'A, A'\hat{T}M \Rightarrow \hat{M} = \frac{A\hat{T}}{2} - \frac{A'\hat{T}}{2} \Rightarrow \hat{M} = \frac{A\hat{T} - A'\hat{T}}{2}$$

تمرین ۲ T, T' به وصل می کنیم.

$$N\hat{T}T' = T\hat{T}'M + \hat{M} \Rightarrow \hat{M} = N\hat{T}T' - T\hat{T}'M$$

$$N\hat{T}T', T\hat{T}'M \Rightarrow \hat{M} = \frac{T\hat{E}T'}{2} - \frac{T\hat{F}T'}{2}$$

$$\hat{M} = \frac{AC + BD}{2} \Rightarrow 90 = \frac{2x + 3x + 10}{2} \quad -1$$

$$\Rightarrow 5x + 10 = 180 \Rightarrow 5x = 170 \Rightarrow x = 34$$

$$AC = BD \Rightarrow y = 2x = 2(34) = 68 \Rightarrow y = 68$$

(الف)

-۲

$$1) \hat{M} = \frac{AB + A'B'}{2} \Rightarrow \hat{M} = \frac{90 + 60}{2} = \frac{150}{2} = 75 \quad 2) \hat{M} = \frac{AB + A'B'}{2} = \frac{75 + 75}{2} = 75$$

$$3) \hat{M} = \frac{AB + A'B'}{2} = \frac{250}{2} = 125 \quad 4) \hat{M} = \frac{AB + A'B'}{2} = \frac{360 - 170}{2} = \frac{190}{2} = 95$$

ب)

$$1) \hat{M} = \frac{AB + A'B'}{2} \Rightarrow 85 = \frac{AB + A'B'}{2} \Rightarrow AB + A'B' = 170$$

$$2) \hat{M} = \frac{AB + A'B'}{2} \Rightarrow 48 = \frac{AB + A'B'}{2} \Rightarrow AB + A'B' = 96 \Rightarrow AB' + A'B = 360 - 96 = 264$$

$$3) \hat{M} = \frac{360 - A'B - AB'}{2} \Rightarrow 60 = \frac{360 - A'B - 160}{2} \Rightarrow 120 = 200 - A'B \Rightarrow A'B = 180$$

$$4) A\hat{M}B' = \frac{AB' + A'B}{2} = \frac{2AB'}{2} = AB' = 70$$

$$\text{الف) } \hat{M} = \frac{AB - A'B'}{2} \Rightarrow 20 = \frac{160 - A'B'}{2} \Rightarrow A'B' = 160 - 40 = 120 \quad -3$$

$$\text{ب) } \hat{M} = \frac{AB - A'B'}{2} \Rightarrow 35 = \frac{AB - 60}{2} \Rightarrow AB = 70 + 60 = 130$$

$$\text{پ) } \hat{M} = \frac{AB - A'B'}{2} \Rightarrow 45 = \frac{AB - A'B'}{2} \Rightarrow AB - A'B' = 90$$

$$\text{ت) } \hat{M} = \frac{AB - A'B'}{2} \Rightarrow 25 = \frac{3A'B' - A'B'}{2} = \frac{2A'B'}{2} = A'B' \Rightarrow A'B' = 25$$

الف)

-۴

$$۱) a = ۶۰, c = ۱۵۰, \hat{M} = \frac{c-a}{2} = \frac{۱۵۰-۶۰}{2} = \frac{۹۰}{2} = ۴۵$$

$$۲) b = ۱۲۰, c = ۲۰۰, b+c+a = ۳۶۰ \Rightarrow a = ۴۰, \hat{M} = \frac{c-a}{2} = \frac{۲۰۰-۴۰}{2} = \frac{۱۶۰}{2} = ۸۰$$

$$۳) c-a = ۷۴, \hat{M} = \frac{c-a}{2} = \frac{۷۴}{2} = ۳۷$$

$$۴) a = \frac{b}{4} = \frac{c}{7}, \hat{M} = \frac{c-a}{2}, a+b+c = ۳۶۰ \Rightarrow a+۴a+۷a = ۳۶۰$$

$$\Rightarrow ۱۲a = ۳۶۰ \Rightarrow a = ۳۰, c = ۷a = ۲۱۰, \hat{M} = \frac{c-a}{2} = \frac{۲۱۰-۳۰}{2} = \frac{۱۸۰}{2} = ۹۰$$

ب)

$$۱) c = ۲۰۰, \hat{M} = ۴۵, \hat{M} = \frac{c-a}{2} \Rightarrow ۴۵ = \frac{۲۰۰-a}{2} \Rightarrow a = ۲۰۰-۹۰ = ۱۱۰$$

$$۲) a = ۵۵, \hat{M} = ۳۰, \hat{M} = \frac{c-a}{2} \Rightarrow ۳۰ = \frac{c-۵۵}{2} \Rightarrow c = ۶۰+۵۵ = ۱۱۵$$

$$۳) c = ۳a, \hat{M} = ۴۵, \hat{M} = \frac{c-a}{2} \Rightarrow ۴۵ = \frac{۳a-a}{2} \Rightarrow a = ۴۵$$

$$۴) b = ۱۰۰, a+b+c = ۳۶۰ \Rightarrow a+c = ۲۶۰, \hat{M} = \frac{a-c}{2} \Rightarrow ۶۰ = \frac{a-c}{2}$$

$$\Rightarrow a-c = ۱۲۰ \Rightarrow \begin{cases} a+c = ۲۶۰ \\ a-c = ۱۲۰ \end{cases} \Rightarrow ۲a = ۳۸۰ \Rightarrow a = ۱۹۰ \quad (c = ۷۰)$$

$$B\hat{N}T = \frac{B\hat{T} + A\hat{L}}{2} \Rightarrow ۶x + ۲۸ = \frac{۹x + ۱۷ + ۱۰x - ۱۰}{2} \Rightarrow ۱۲x + ۵۶ = ۱۹x + ۷$$

-۵

$$\Rightarrow ۷x = ۴۹ \Rightarrow x = ۷, B\hat{N}T = ۶x + ۲۸ = ۴۲ + ۲۸ = ۷۰$$

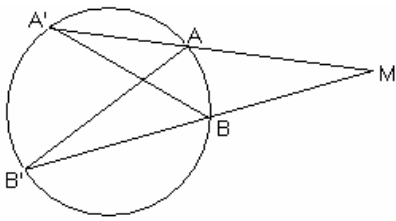
$$\text{الف) } \begin{cases} ۸۰ = \frac{x+y}{2} \\ ۲۰ = \frac{x-y}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x+y = ۱۶۰ \\ x-y = ۴۰ \end{cases} \Rightarrow ۲x = ۲۰۰ \Rightarrow x = ۱۰۰, y = ۱۶۰ - ۱۰۰ = ۶۰$$

-۶

تمرین پراکنده (صفحه ۷۶)

تمرین صفحه ۷۶ A را به B' و B را به A' وصل می‌کنیم

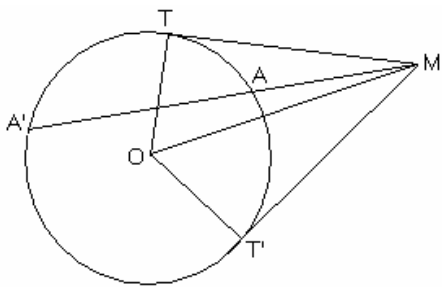
$$\begin{cases} \hat{M} = \hat{M} \\ \hat{A}' = \hat{B}' = \frac{\widehat{AB}}{2} \end{cases} \Rightarrow \Delta MA'B \sim \Delta MAB' \Rightarrow \text{مالت دو زاویه مساوی}$$

$$\Rightarrow \frac{AB'}{A'B} = \frac{MA}{MB} = \frac{MB'}{MA'} \Rightarrow MA \times MA' = MB \times MB'$$

تمرین صفحه ۷۷ (عکس قضیه)

اثبات) از A, A', T دایره ای می‌گذرد در سمت دیگر مماسی بر دایره از M رسم می‌کنیم (مماس MT') از T, T' به O وصل می‌کنیم.

$$\begin{cases} \text{فرض} & \begin{cases} MT^2 = MA \cdot MA' \\ \text{قضیه اصلی} & MT'^2 = MA \cdot MA' \end{cases} \Rightarrow MT = MT' \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} MT = MT' \\ OT = OT' = R \Rightarrow \Delta OMT \cong \Delta OMT' \text{ (ض ض ض)} \\ OM = OM \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \hat{T}' = \hat{T} \\ \hat{T}' = 90^\circ \end{cases} \Rightarrow \hat{T} = 90^\circ$$

$$\text{الف) } x(x-2) = 4 \times 12 \Rightarrow x^2 - 2x - 48 = 0 \Rightarrow (x-8)(x+6) = 0 \Rightarrow x = 8 \quad -1$$

$$\text{ب) } 4x = 2 \times 10 \Rightarrow 4x = 20 \Rightarrow x = 5, \quad y(y+x+4) = 6^2 \Rightarrow y(y+9) = 36 \\ \Rightarrow y^2 + 9y - 36 = 0 \Rightarrow (y+12)(y-3) = 0 \Rightarrow y = 3$$

$$ID \times IE = IS \times IN, \quad IE = IN \Rightarrow ID = IS \quad -2$$

$$\begin{cases} \hat{C}AD = \hat{B}AD \\ \hat{E} = \hat{C} = \frac{AB}{2} \end{cases} \Rightarrow \text{زاویه مساوی} \Rightarrow \Delta ADC \sim \Delta ABE \Rightarrow \frac{DC}{BE} = \frac{AD}{AB} = \frac{AC}{AE} \quad \text{الف) } -3$$

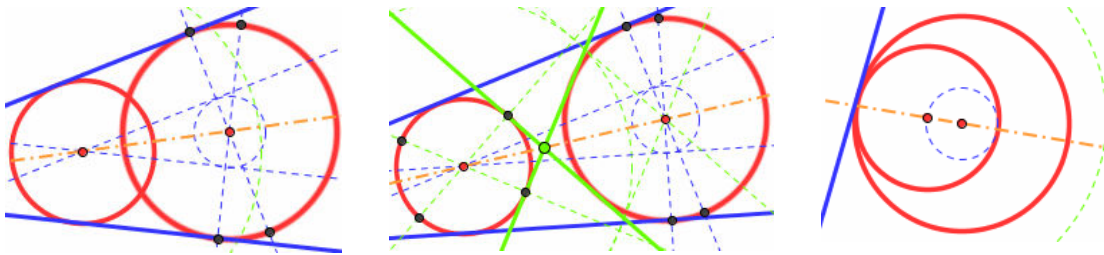
$$\Rightarrow AB \times AC = AD \times AE \quad \text{ب)}$$

$$\text{ب) } \Rightarrow AB \times AC = AD(AD + DE) = AD^2 + AD \times DE$$

$$\Rightarrow AD \times DE = BD \times DC \Rightarrow AB \times AC = AD^2 + BD \times DC \quad \text{پ)}$$

$$\Rightarrow AD^2 = AB \times AC - BD \times DC$$

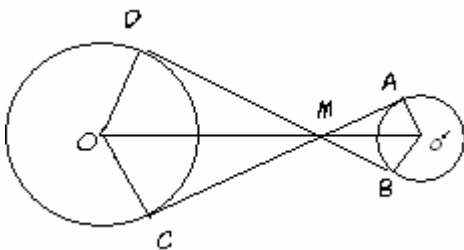
-۱

$$\begin{aligned} TT' &= \sqrt{d^2 - (R - R')^2} = \sqrt{(R + R')^2 - (R - R')^2} \\ &= \sqrt{4RR'} = 2\sqrt{RR'} = 2\sqrt{4 \times 9} = 12 \end{aligned}$$

-۲

$$\begin{aligned} TT' &= \sqrt{d^2 - (R - R')^2} \Rightarrow 5a - 3 = \sqrt{13^2 - (8 - 3)^2} = \sqrt{144} = 12 \\ &\Rightarrow 5a = 15 \Rightarrow a = 3 \end{aligned}$$

-۳

۴- مماسهای داخلی AC و BD همدیگر را در M قطع می کنند.
M, O, O' به هم وصل می کنیم باید ثابت کنیم
MO, MO' نیم صفحه تشکیل می دهند. (هم خط اند)

$$\begin{cases} OD = OC \\ MD = MC \Rightarrow \text{ض ض ض } \triangle OMD \cong \triangle OMC \Rightarrow \hat{DMO} = \hat{CMO} = \alpha \\ O'A = O'B \end{cases}$$

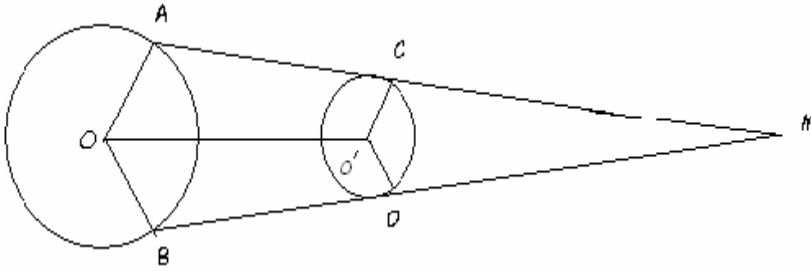
$$\begin{cases} MA = MB \\ O'M = O'M \Rightarrow \text{ض ض ض } \triangle O'AM \cong \triangle O'BM \Rightarrow \hat{AMO'} = \hat{BMO'} = \beta \\ O'A = O'B \end{cases}$$

$$D\hat{M}C = B\hat{M}A \Rightarrow 2\alpha = 2\beta \Rightarrow \alpha = \beta$$

پس $\hat{AMO'}$, $\hat{CMO}$ مساویند ولی در اس M مشترک و یک ضلع آنها MA, CM مشترک اند.
طبق عکس قضیه زوایای متقابل به اس، دو ضلع دیگر آنها هم (یعنی OM, O'M)
هم امتداد انریس $\hat{OMO'} = 180^\circ$.

یعنی $\hat{OMO'}$ همان خط المرکزین است بنابراین این مماسهای AC, DB و خط المرکزین OO' در M تلاقی می کنند.

۵- O, O' به M وصل می‌کنیم (صرف نظر از اینکه هم خط اند)

$$\begin{cases} OA = OB \\ OM = OM \Rightarrow \Delta OAM \cong \Delta OBM \Rightarrow \widehat{AMB} \text{ نیمساز } OM \\ MA = MB \end{cases}$$

$$\begin{cases} O'C = O'D \\ O'M = O'M \Rightarrow \Delta O'CM \cong \Delta O'DM \Rightarrow \widehat{AMB} \text{ نیمساز } O'M \\ MC = MD \end{cases}$$

و چون نیمساز $\widehat{AMB}$ یکتاست بنابراین $OM, O'M$ برهم منطبق اند یعنی O, M, O' هم خط اند.
 پس خط OO' مرکزین و مماسهای خارجی MA, MB در M به هم برخورد می‌کنند.

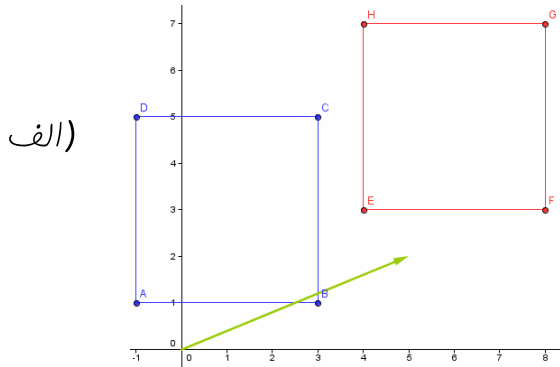
الف) $T(5,2) = (5+3, 2-2) = (8,0)$

ب) $D(5,2) = (-5,2)$

-۱

پ) $D(5,2) = (2(5), 2) = (10,2)$

ت) $K(5,2) = (3(5) - 4, 5(2) + 1) = (11,11)$

$$Y' = T(Y) = T(-1,1) = (-1+5, 1+2) = (4,3)$$

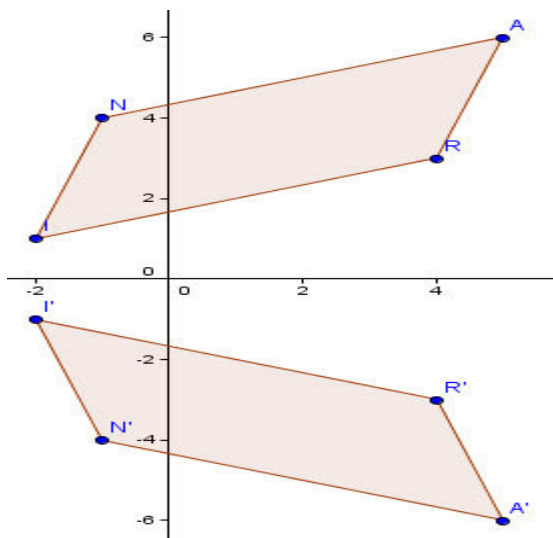
$$A' = T(A) = T(3,1) = (3+5, 1+2) = (8,3)$$

$$Z' = T(Z) = T(3,5) = (3+5, 5+2) = (8,7)$$

$$D' = T(D) = T(-1,5) = (-1+5, 5+2) = (4,7)$$

-۲

مربع ۵ واحد به راست و ۲ واحد به بالا انتقال یافته اند (پ)

$$I' = D(I) = D(-2,1) = (-2,-1)$$

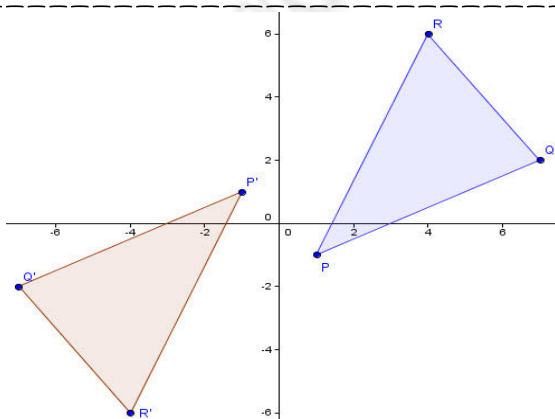
$$R' = D(R) = D(4,3) = (4,-3)$$

$$A' = D(A) = D(5,6) = (5,-6)$$

$$N' = D(N) = D(-1,4) = (-1,-4)$$

-۳ الف، ب)

پ) تقارن نسبت به محور x ها.

$$P' = D(P) = D(1,-1) = (-1,1)$$

$$Q' = D(Q) = D(7,2) = (-7,-2) \quad \text{-۴ الف، ب)}$$

$$R' = D(R) = D(4,6) = (-4,-6)$$

پ) تقارن نسبت به مبدأ مختصات.

$$-۵ \quad \text{الف)} \quad (0, 6) = (x, -y + 12) \Rightarrow x = 0, -y + 12 = 6 \Rightarrow y = 6 \Rightarrow A = (0, 6)$$

$$\text{ب)} \quad (0, 6) = (2x, y - 1) \Rightarrow 2x = 0 \Rightarrow x = 0, y - 1 = 6 \Rightarrow y = 7 \Rightarrow B = (0, 7)$$

$$\text{پ)} \quad (0, 6) = (y, -x) \Rightarrow y = 0, -x = 6 \Rightarrow x = -6 \Rightarrow C = (-6, 0)$$

$$-۶ \quad \text{الف)} \quad A' = (-4, 0), B' = (-2, 2), C' = (2, -1), D' = (-3, -4), E' = (-4, -6)$$

(ب)

$$E' = (3, 6) = (x, y - 2) \Rightarrow E = (3, 8), F' = (-2, -6) = (x, y - 2) \Rightarrow F = (-2, -4)$$

$$G' = (0, 0) = (x, y - 2) \Rightarrow G = (0, 2), H' = (4, -1) = (x, y - 2) \Rightarrow H = (4, 1)$$

$$I' = (-3, 5) = (x, y - 2) \Rightarrow I = (-3, 7)$$

(پ) بلی، اگر دو نقطه دلفواه

$$A = (x_1, y_1), B = (x_2, y_2) \Rightarrow A' = (x_1, y_1 - 2), B' = (x_2, y_2 - 2)$$

$$\Rightarrow AB = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

$$A'B' = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - 2 - y_1 + 2)^2} = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

$$\Rightarrow AB = A'B'$$

(ت) مشابه قسمت‌های قبل قابل حل است.

-۷

الف) به ازای هر نقطه بر نیم‌دایره تنها یک نقطه بر محور x ها نظیر آن وجود دارد پس نگاشت است.

ب) به ازای هر نقطه بر محور x ها اکثر یک نقطه بر نیم‌دایره و نظیر آن وجود دارد پس ۱-۱ است.

پ) تصویر $(0, 1)$ نقطه $(0, 0)$ و تصویر $(-1, 0)$ همان نقطه $(-1, 0)$ و تصویر (x, y) نقطه $(x, 0)$ است.

$$A' = \left(\frac{1}{2}, 0 \right) \Rightarrow x = \frac{1}{2}, x^2 + y^2 = 1 \Rightarrow y^2 = \frac{3}{4} \Rightarrow y = +\frac{\sqrt{3}}{2} \Rightarrow A = \left(\frac{1}{2}, \frac{\sqrt{3}}{2} \right)$$

$$B' = \left(-\frac{1}{4}, 0 \right) \Rightarrow x = -\frac{1}{4}, x^2 + y^2 = 1 \Rightarrow y^2 = \frac{15}{16} \Rightarrow y = \frac{+\sqrt{15}}{4} \Rightarrow B = \left(-\frac{1}{4}, \frac{\sqrt{15}}{4} \right) \quad (ت)$$

$$C' = (x, 0), x^2 + y^2 = 1 \Rightarrow y^2 = 1 - x^2 \Rightarrow y = +\sqrt{1 - x^2} \Rightarrow C = \left(x, \sqrt{1 - x^2} \right)$$

۱- الف) خیر، زیرا هر دو نقطه واقع بر خط عمود تصویر یکسان دارند که همان پای عمود است.

ب) خیر، زیرا اگر دو نقطه دلتواضع واقع بر عمودی بر 1 در نظر بگیریم، فاصله تصویر این دو نقطه صفر است، درحالیکه فاصله بین دو نقطه لزوماً صفر نیست. پس طول را حفظ نمی‌کند.

۱- از بالا به پایین مثل های خالی

$$۱-(x, y) \rightarrow (x+۴, y-۱) \quad ۲-(۴+۵, -۳+۱) = (۹, -۲)$$

۲- b, d, f

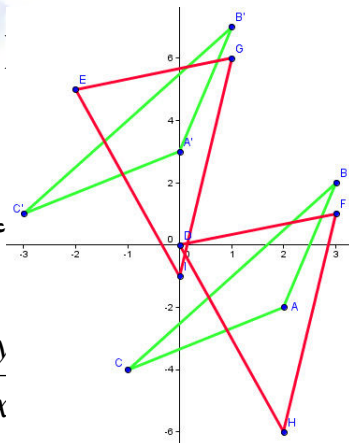
۳- سمت راست، انتقال چهار، رأس متوازی الاضلاع یک واحد به چپ و دو واحد پائین
وسط) انتقال سه، رأس مثلث یک واحد بالا و دو واحد به راست است
سمت چپ) انتقال چهار، رأس مربع سه واحد به راست است

$$T(۰, ۰) = (-۲, ۵) \quad , \quad T(۳, ۱) = (۱, ۶) \quad , \quad T(۲, -۶) = (۰, -۱)$$

$$x-۲=۰, y+۵=۳ \Rightarrow x=۲, y=-۲ \Rightarrow A=(۲, -۲)$$

$$x-۲=۱, y+۵=۷ \Rightarrow x=۳, y=۲ \Rightarrow B=(۳, ۲)$$

$$x-۲=-۳, y+۵=۱ \Rightarrow x=-۱, y=-۴ \Rightarrow C=(-۱, -۴)$$

۴- الف)

ب)

ت)

$$AB = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2} \quad , \quad m_{AB} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

$$AB = \sqrt{(۳-۲)^2 + (۲+۲)^2} = \sqrt{۱+۱۶} = \sqrt{۱۷} \quad , \quad m_{AB} = \frac{۲+۲}{۳-۲} = ۴$$

$$A'B' = \sqrt{(۱-۰)^2 + (۶-۳)^2} = \sqrt{۱+۹} = \sqrt{۱۰} \quad , \quad m_{A'B'} = \frac{۶-۳}{۱-۰} = ۳$$

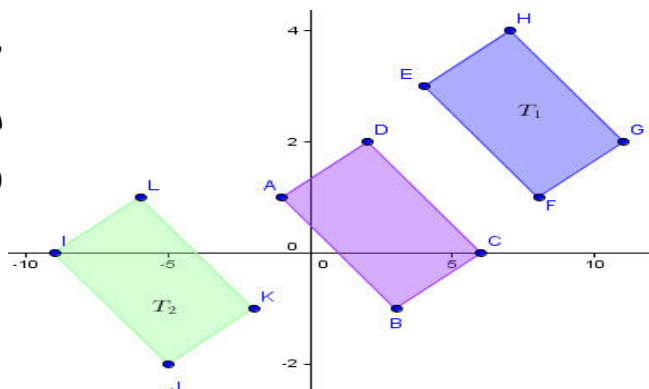
برای سایر اضلاع و نقاط نیز به همین ترتیب.

$$T_1(A) = (-۱+۵, ۱+۲) = (۴, ۳)$$

$$T_1(B) = (۳+۵, -۱+۲) = (۸, ۱)$$

$$T_1(C) = (۶+۵, ۰+۲) = (۱۱, ۲)$$

$$T_1(D) = (۲+۵, ۲+۲) = (۷, ۴)$$

۵- الف)

$$T_{\gamma}(A) = (-1 - 8, 1 - 1) = (-9, 0)$$

$$T_{\gamma}(B) = (3 - 8, -1 - 1) = (-5, -2)$$

$$T_{\gamma}(C) = (6 - 8, 5 - 1) = (-2, -1)$$

$$T_{\gamma}(D) = (2 - 8, 2 - 1) = (-6, 1)$$

ب) نمودار هر دو در صفحه قبل

$$T_1(A) = (2, -1)$$

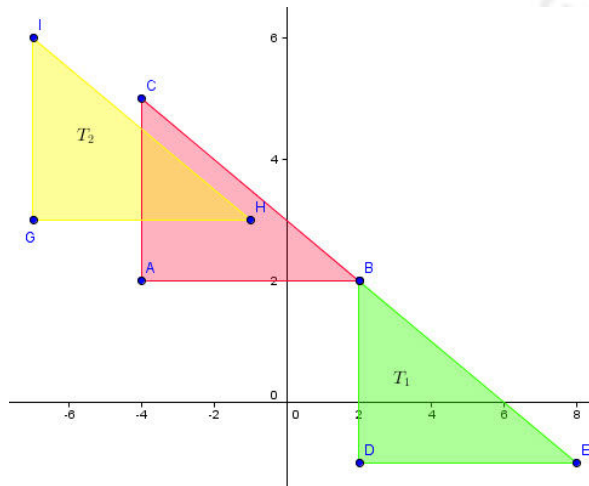
$$T_1(B) = (8, -1)$$

$$T_1(C) = (2, 2)$$

$$T_{\gamma}(A) = (-7, 3)$$

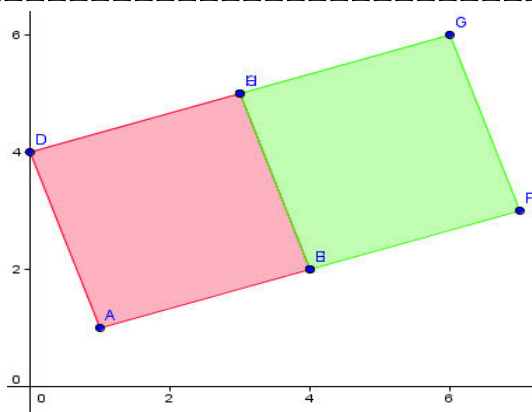
$$T_{\gamma}(B) = (-1, 3)$$

$$T_{\gamma}(C) = (-7, 6)$$

۶- الف)

ب)

$$A \rightarrow B, (1, 1) \rightarrow (4, 2)$$

$$\Rightarrow T(x, y) = (x + 3, y + 1)$$

$$A' = T(A) = T(1, 1) = (4, 2)$$

$$B' = T(B) = T(4, 2) = (7, 3)$$

$$C' = T(C) = T(3, 5) = (6, 6)$$

$$D' = T(D) = T(0, 4) = (3, 5)$$

۷-

۱- ضابطه نگاشت انتقال عبارت است از

الف) $A \rightarrow C, (1, 1) \rightarrow (3, 5) \Rightarrow T(x, y) = (x + 2, y + 4)$

ب) $A \rightarrow D, (1, 1) \rightarrow (0, 4) \Rightarrow T(x, y) = (x - 1, y + 3)$

$$P' = T(P) = (-۳ + ۸, ۰ + ۱) = (۵, ۱)$$

$$Q' = T(Q) = (۵ + ۸, ۴ + ۱) = (۱۳, ۵)$$

$$R' = T(R) = (۲ + ۸, -۲ + ۱) = (۱۰, -۱)$$

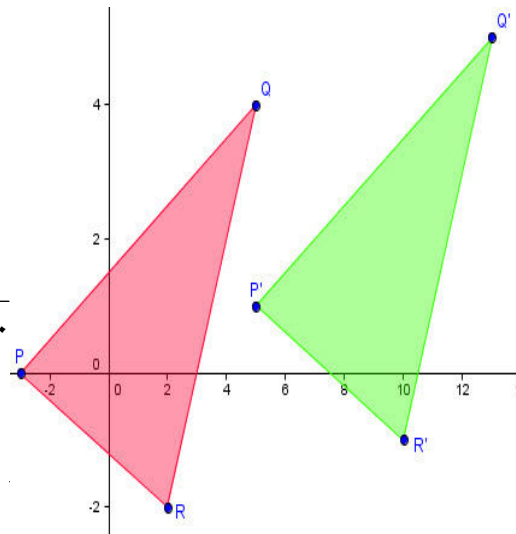
$$PQ = \sqrt{(۵+۳)^2 + (۴-۰)^2} = \sqrt{۶۴+۱۶} = \sqrt{۸۰}$$

$$P'Q' = \sqrt{(۱۳+۵)^2 + (۵-۱)^2} = \sqrt{۶۴+۱۶} = \sqrt{۸۰}$$

$$PR = \sqrt{۲۹} = P'R', \quad QR = \sqrt{۴۵} = Q'R'$$

$$m_{PQ} = \frac{۴-۰}{۵+۳} = \frac{۴}{۸} = \frac{۱}{۲}, \quad m_{P'Q'} = \frac{۵-۱}{۱۳-۵} = \frac{۴}{۸} =$$

$$m_{PR} = -\frac{۲}{۵} = m_{P'R'}, \quad m_{RQ} = ۲ = m_{R'Q'}$$

-۹

طول اضلاع و شیب آنها با هم برابر است. بنابراین مساحتشان هم برابر است.

۱۰- هر بلوک ستونی به اندازه ی دو برابر پهنای خود و به موازات افق انتقال یافته است.

۱- کافیت در هر مورد بازتاب یافته چهار رأس چهار ضلعی را یافته و نقاط حاصل را به هم وصل کنیم.

۲- خطوطی که هر نقطه را به تصویرش وصل می کند باید با هم موازی باشند پس تنها شکل‌های a, b, d, را می توان بازتاب یافته شکل سایه دار دانست.

$$R_1(A) = (-3, 1), R_1(B) = (-7, 1)$$

$$R_1(C) = (-7, 3)$$

$$R_2(A) = (3, -1), R_2(B) = (7, -1)$$

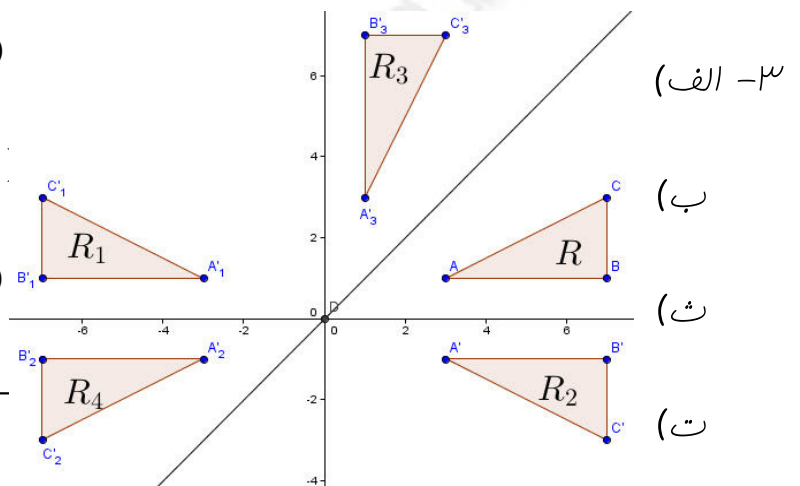
$$R_2(C) = (7, -3)$$

$$R_3(A) = (1, 3), R_3(B) = (1, 7)$$

$$R_3(C) = (3, 7)$$

$$R_4(A) = (-1, -3), R_4(B) = (-1, -7)$$

$$R_4(C) = (-3, -7)$$

$$R(J) = (2, -2), R(K) = (10, -6), R(L) = (0, -6)$$

(الف - ۴)

$$JK = \sqrt{(10-2)^2 + (-6-2)^2} = \sqrt{80}$$

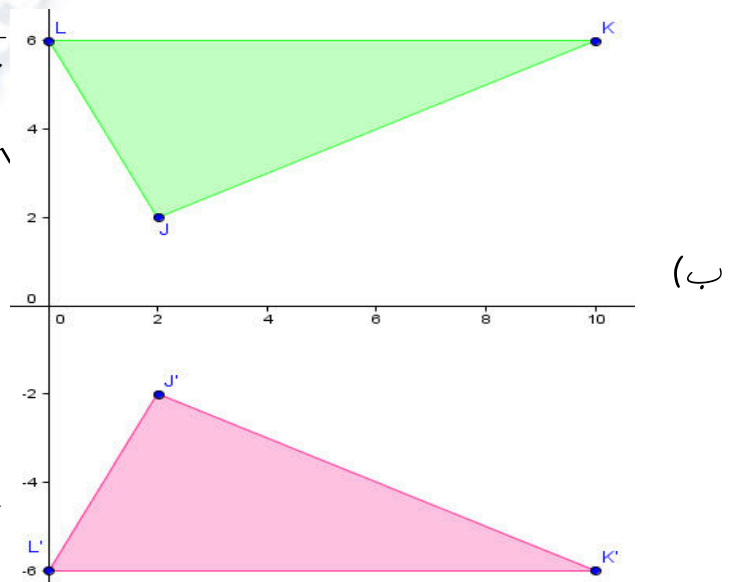
$$J'K' = \sqrt{(10-2)^2 + (-6+2)^2} = 8$$

$$m_{JK} = \frac{6-2}{10-2} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}$$

$$m_{J'K'} = \frac{-6+2}{10-2} = \frac{-4}{8} = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow JK = J'K', m_{JK} \neq m_{J'K'}$$

$$JL = J'L' = \sqrt{20}, KL = K'L' = 10$$

(ب)

$$S_{JKL} = S_{J'K'L'} = \frac{1}{2} JK \times JL = \frac{1}{2} \sqrt{80} \times \sqrt{20} = 20 \text{ پس } JL^2 + JK^2 = KL^2 \Rightarrow \hat{J} = 90^\circ$$

چون $\hat{J} = 90^\circ$ با معادله می یابیم که $m_{LK} = m_{L'K'}$, $m_{LJ} \neq m_{L'J'}$

$$A' = R(0, 2) = (-2, 0)$$

$$B' = R(B) = (0, 5)$$

$$C' = R(C) = (5, 3)$$

$$D' = R(D) = (3, -2)$$

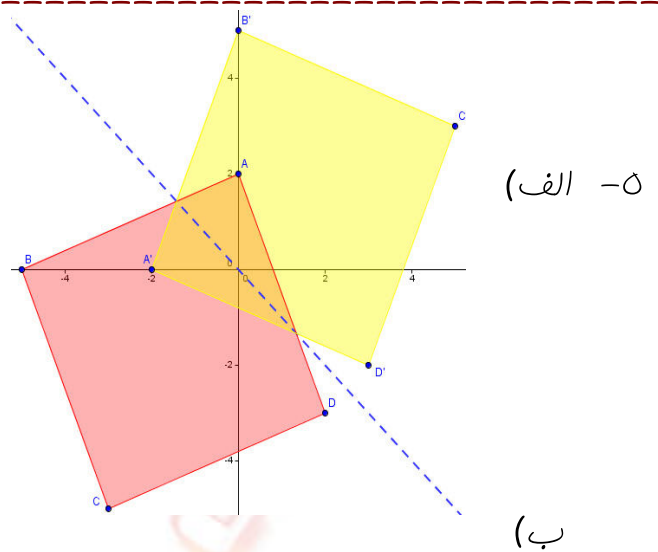
$$\left. \begin{aligned} AB &= \sqrt{(-5-0)^2 + (0-2)^2} = \sqrt{25+4} = \sqrt{29} \\ A'B' &= \sqrt{(-2-0)^2 + (0-5)^2} = \sqrt{4+25} = \sqrt{29} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow AB = A'B'$$

$$m_{AB} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{0 - 2}{-5 - 0} = \frac{-2}{-5} = \frac{2}{5}, \quad m_{A'B'} = \frac{0 - 5}{-2 - 0} = \frac{5}{2} \Rightarrow m_{AB} \neq m_{A'B'}$$

$$S_{ABCD} = S_{A'B'C'D'} = (AB)^2 = 29$$

به همین ترتیب طول و شیب سایر اضلاع بررسی کرد.

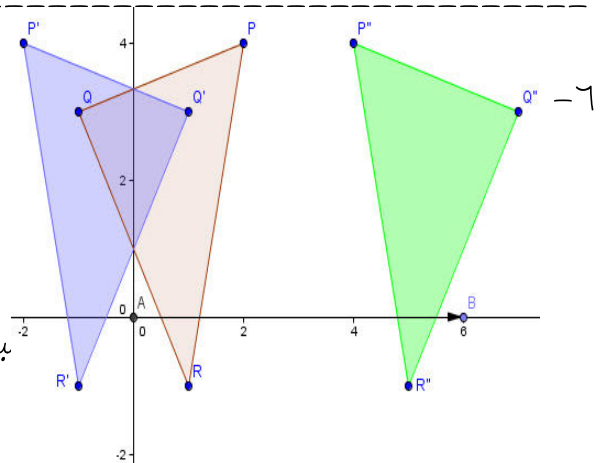
الف)

$$F(P) = F(-2 + 6, 4) = (4, 4) = P''$$

$$F(Q) = F(-1, 3) = (1 + 6, 3) = (7, 3) = Q''$$

$$F(R) = F(1, -1) = (-1 + 6, -1) = (5, -1) = R''$$

ب) به محور y ها و آنگاه انتقال با بردار انتقال (6, 0) (ب)

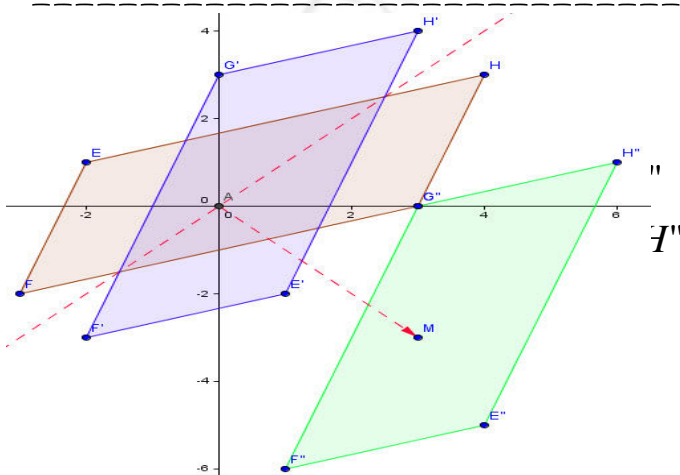
الف - ۷)

$$T(E) = (1 + 3, -2 - 3) = (4, -5) = E''$$

$$T(F) = (-2 + 3, -3 - 3) = (1, -6) = F''$$

ب) بازتاب نسبت به خط $y = x$ و

آنگاه انتقال با بردار انتقال (3, -3)

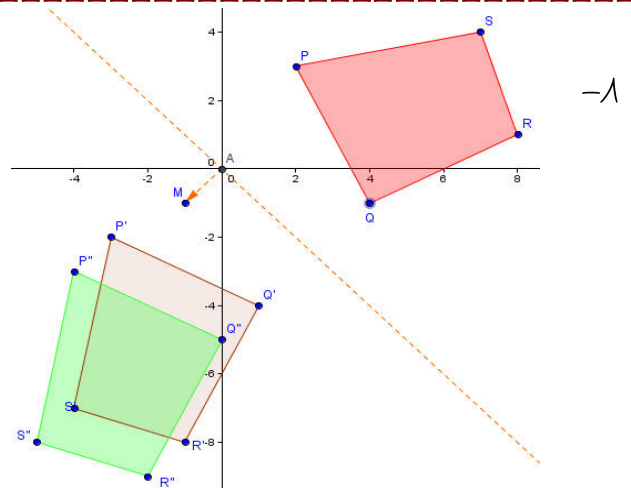
الف)

$$G(P) = (-3-1, -2-1) = (-4, -3) = P''$$

$$G(Q) = (1-1, -4-1) = (0, -5) = Q''$$

$$G(R) = (-1-1, -8-1) = (-2, -9) = R''$$

$$G(S) = (-4-1, -7-1) = (-5, -8) = S''$$

ب) باز تاب نسبت به خط $y = -x$ و
آنگاه انتقال ببرد، انتقال $(-1, -1)$

$$x + 2 = 0 \Rightarrow x = -2$$

الف)

$$A': \frac{x' + 1}{2} = -2 \Rightarrow x' = -5 \Rightarrow A' = (-5, 4)$$

$$B': \frac{x' + 3}{2} = -2 \Rightarrow x' = -7 \Rightarrow B' = (-7, -2)$$

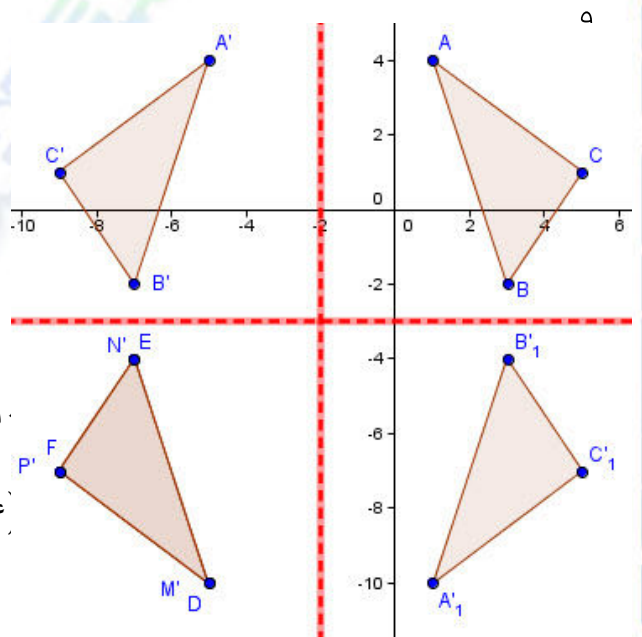
$$C': \frac{x' + 5}{2} = -2 \Rightarrow x' = -9 \Rightarrow C' = (-9, 1)$$

$$y + 3 = 0 \Rightarrow y = -3$$

$$A'': \frac{y' + 4}{2} = -3 \Rightarrow y' = -10 \Rightarrow A'' = (1, -10)$$

$$B'': \frac{y' + (-2)}{2} = -3 \Rightarrow y' = -8 \Rightarrow B'' = (3, -8)$$

$$C'': \frac{y' + 1}{2} = -3 \Rightarrow y' = -7 \Rightarrow C'' = (5, -7)$$

$$y + 3 = 0 \Rightarrow y = -3$$

ب)

$$A': \frac{y + 4}{2} = -3 \Rightarrow y = -10 \Rightarrow D = (-5, -10)$$

$$B': \frac{y - 2}{2} = -2 \Rightarrow y = -6 \Rightarrow E = (-7, -6)$$

$$C': \frac{y + 1}{2} = -3 \Rightarrow y = -7 \Rightarrow F = (-9, -7)$$

$$x+2=0 \Rightarrow x=-2$$

$$پ) A'' : \frac{x+1}{2} = -2 \Rightarrow x = -5 \Rightarrow M'(-5, -1.0)$$

$$B'' : \frac{x+3}{2} = -2 \Rightarrow x = -7 \Rightarrow N'(-7, -2)$$

$$C'' : \frac{x+5}{2} = -2 \Rightarrow x = -9 \Rightarrow P'(-9, -7)$$

نتیجه : ترکیب دو تقارن محوری خاصیت جابجائی دارد و نتیجه دو تقارن یکسان است.

۱۰- الف)

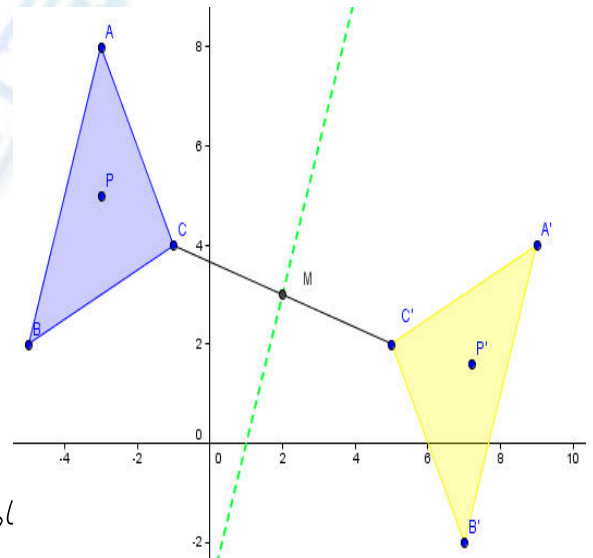
ب) محور تقارن عمود منصف CC' است پس،

$$C(-1, 4), C'(5, 2) \Rightarrow M : \begin{cases} x_M = \frac{-1+5}{2} = 2 \\ y_M = \frac{4+2}{2} = 3 \end{cases}$$

$$m_{CC'} = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{4-2}{-1-5} = \frac{2}{-6} = -\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow m = 3, M(2, 3), y - y_1 = m(x - x_1)$$

$$\Rightarrow y - 3 = 3(x - 2) \Rightarrow y = 3x - 3 \text{ محور تقارن}$$

پ) $P(-3, 5)$ نسبت به خط $y = 3x - 3$ برابر است با $P'(x, y)$ که

$$\begin{cases} \left(\frac{x-3}{2}, \frac{y+5}{2} \right) \in L \Rightarrow \frac{y+5}{2} = 3 \left(\frac{x-3}{2} \right) - 3 \Rightarrow y = 3x - 20 \\ m_{PP'} = \frac{-1}{3} \Rightarrow \frac{y-5}{x+3} = \frac{-1}{3} \Rightarrow 3y = -x + 12 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 3x - y = 20 \\ x + 3y = 12 \end{cases} \Rightarrow x = \frac{72}{10}, y = \frac{16}{10} \Rightarrow P' \left(\frac{72}{10}, \frac{16}{10} \right)$$

۱۱- الف، ب)

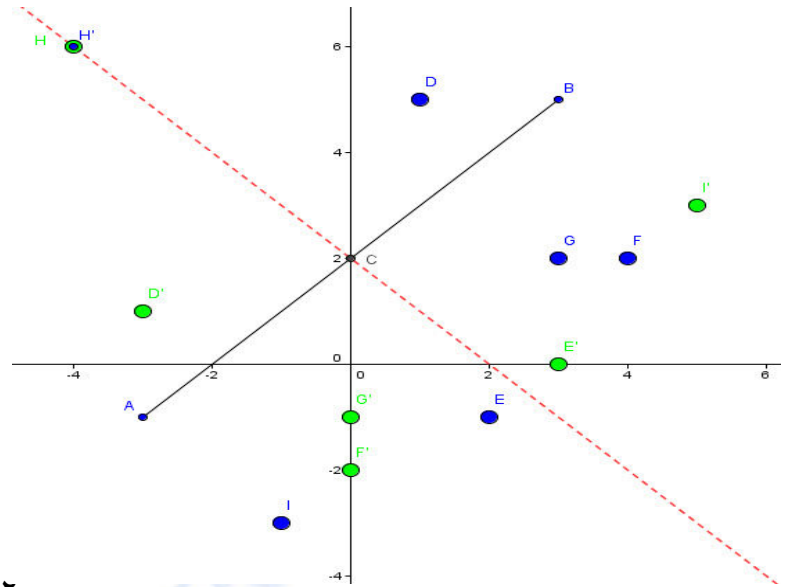
$$P(-3, -1), P'(3, 5)$$

$$پ) \Rightarrow M : \begin{cases} x_m = \frac{-3+3}{2} = 0 \\ y_m = \frac{-1+5}{2} = 2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow M(0, 2), m_{pp'} = \frac{5+1}{3+3} = 1$$

معادله محور بازتاب

$$\Rightarrow y-2=1(x-0) \Rightarrow y=x+2$$

۱۲- با استفاده از رابطه مقدمات وسط پاره خط داریم،

$$A(x, y), A'(x', y') \Rightarrow OA = OA' \Rightarrow \begin{cases} \frac{x+x'}{2} = 0 \Rightarrow x' = -x \\ \frac{y+y'}{2} = 0 \Rightarrow y' = -y \end{cases} \Rightarrow A'(-x, -y)$$

$$R(۴,۱) = (-۱,۴)$$

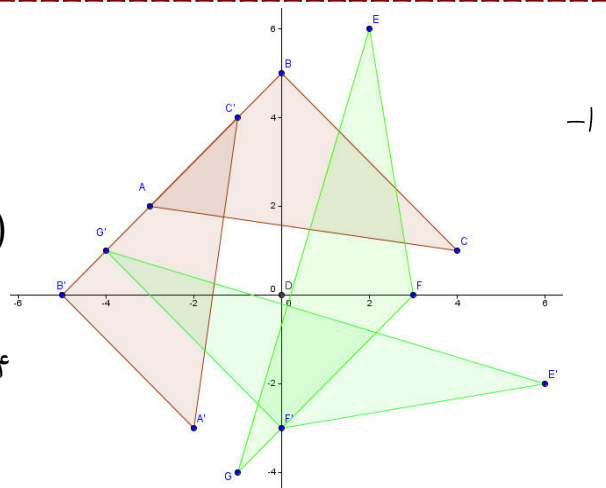
الف) $R(۰,۵) = (-۵,۰)$

$$R(-۳,۲) = (-۲,-۳)$$

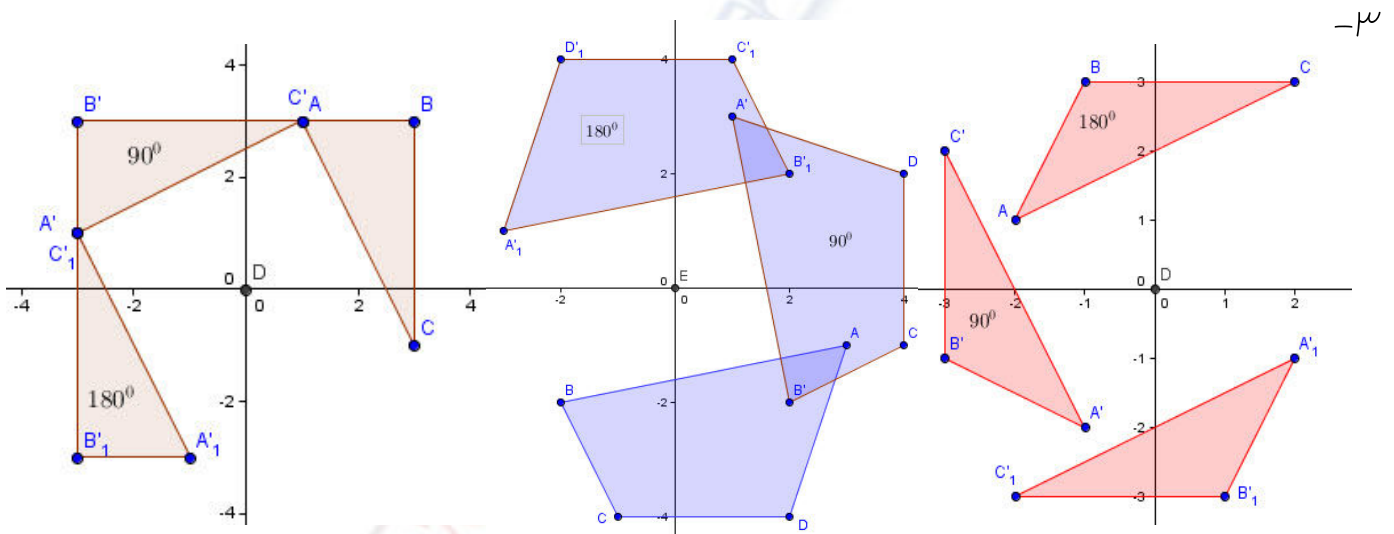
ب) $R(x,y) = (-y,x) = (۲,۶) \Rightarrow (x,y) = (۶,-۲)$

$$R(x,y) = (-y,x) = (۳,۰) \Rightarrow (x,y) = (۰,-۳)$$

$$R(x,y) = (-y,x) = (-۱,-۴) \Rightarrow (x,y) = (-۴$$

۲- در دوران تمام اضلاع با یک زاویه و به یک جهت دوران یافته اند، با مشاهده می توان یافت که a, d, f, c دوران یافته شکل سایه دار می توانند باشند.

الف) $R(P) = R(۲,۵) = (-۵,۲) = P'$, $R(A) = R(۴,۵) = (-۵,۴) = A'$ -۴

$$R(K) = R(۴,۱) = (-۱,۴) = K'$$

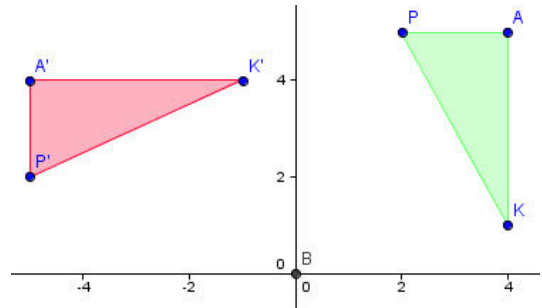
$$AP = \sqrt{(۵-۲)^2 + (۲-۴)^2} = \sqrt{۴} = ۲$$

ب)

$$A'P' = \sqrt{(۲-۴)^2 + (-۵+۵)^2} = \sqrt{۴} = ۲ \Rightarrow AP = A'P'$$

$$\left. \begin{aligned} m_{AP} &= \frac{5-5}{2-4} = 0 \\ m_{A'P'} &= \frac{2-4}{-5+5} \end{aligned} \right\} \Rightarrow m_{AP} \neq m_{A'P'}$$

به همین ترتیب برای سایر اضلاع طول مساوی و شیب نامساوی به دست می آید.

$$\left. \begin{aligned} S_{PAK} &= \frac{1}{2} PA \times AK = \frac{1}{2} (2 \times 4) = 4 \\ S_{P'A'K'} &= \frac{1}{2} P'A \times A'K' = \frac{1}{2} (2 \times 4) = 4 \end{aligned} \right\} \Rightarrow S_{PAK} = S_{P'A'K'}$$

$$\text{الف) } R(A) = R(-1, -2) = (-2, 1) = A', \quad R(M) = R(7, 2) = (2, -7) = M' \quad -5$$

$$R(I) = R(5, 6) = (6, -5) = I', \quad R(N) = R(-3, 2) = (2, 3) = N'$$

$$\text{ب) } \left. \begin{aligned} AM &= \sqrt{(7+1)^2 + (2+2)^2} = \sqrt{16+64} = \sqrt{80} \\ A'M' &= \sqrt{(2+2)^2 + (-7-1)^2} = \sqrt{16+64} = \sqrt{80} \end{aligned} \right\} \Rightarrow AM = A'M'$$

$$m_{AM} = \frac{2+2}{7+1} = \frac{4}{8} = \frac{1}{2}, \quad m_{A'M'} = \frac{-7-1}{2+2} = \frac{-8}{4} = -2$$

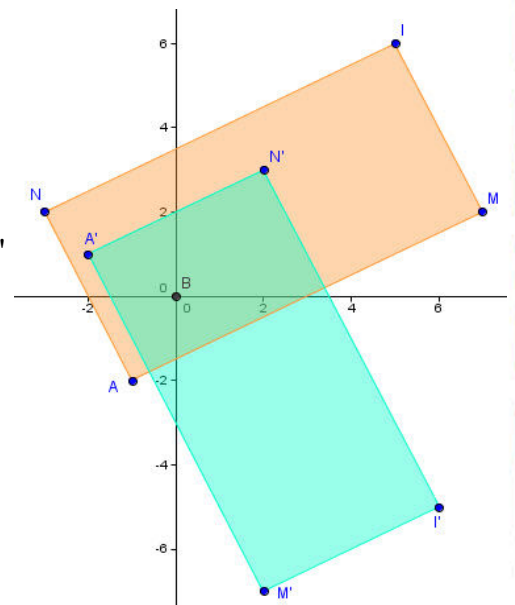
همین ترتیب برای سایر اضلاع طول مساوی و

شیب نامساوی به دست می آید.

$$S_{AMIN} = AM \times MI$$

$$= \sqrt{80} \times \sqrt{20} = \sqrt{1600} = 40 = S_{A'M'I'N'}$$

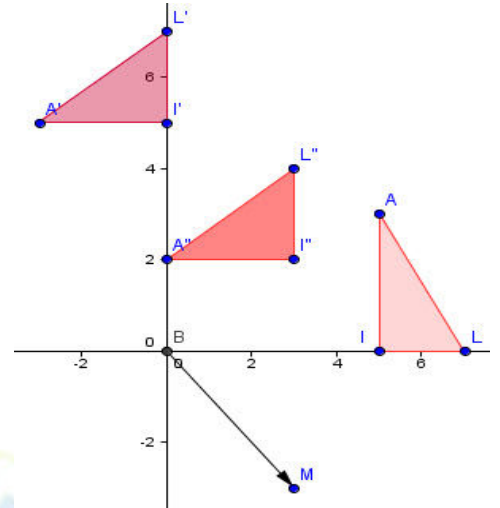
مساحت دو مستطیل با هم برابر است.

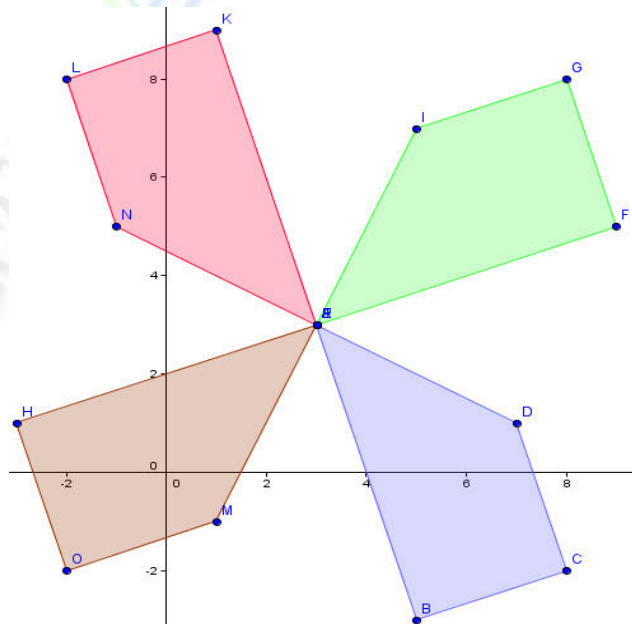

-۶

$$\begin{aligned}
 F(A) &= F(5, 3) = (-3 + 3, 5 - 3) = (0, 2) = A' \\
 \text{الف)} \quad F(L) &= F(7, 0) = (-0 + 3, 7 - 3) = (3, 4) = L' \\
 F(I) &= F(5, 0) = (-0 + 3, 5 - 3) = (3, 2) = I' \\
 \text{ب)} \quad R(A) &= (-3, 5) = A'' \\
 R(L) &= (0, 7) = L'', \quad R(I) = (0, 5) = I'' \\
 T(A') &= (-3 + 3, 5 - 3) = (0, 2) = A'' \\
 T(L') &= (0 + 3, 7 - 3) = (3, 4) = L'' \\
 T(I') &= (0 + 3, 5 - 3) = (3, 2) = I'' \\
 \text{الف+ب} &\Rightarrow A'' = A', L'' = L', I'' = I'
 \end{aligned}$$

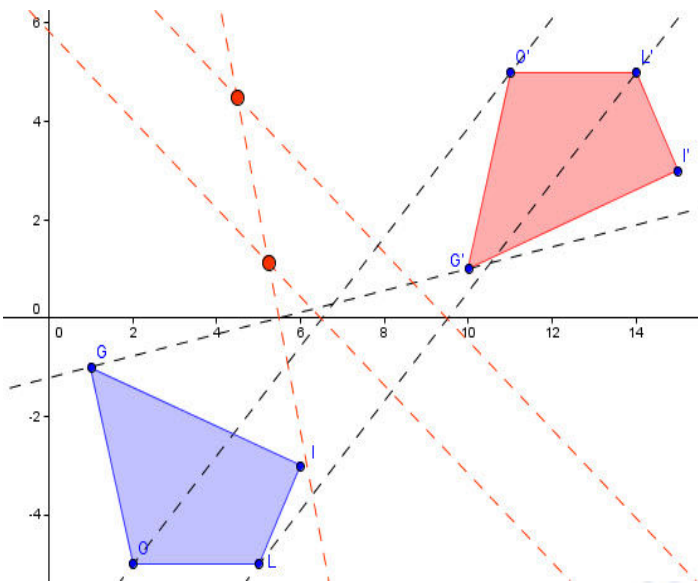
$$\begin{aligned}
 \text{الف)} \quad F(H) &= (-1 + 6, -3) = (5, -3) & F(O) &= (2 + 6, -2) = (8, -2) & -۷ \\
 F(M) &= (+1 + 6, 1) = (7, 1) & F(A) &= (-3 + 6, 3) = (3, 3) \\
 \text{ب)} \quad G(H) &= (+3 + 6, -1 + 6) = (9, 5) & G(O) &= (2 + 6, 2 + 6) = (8, 8) \\
 G(M) &= (-1 + 6, 1 + 6) = (5, 7) & G(A) &= (-3 + 6, -3 + 6) = (3, 3) \\
 \text{پ)} \quad S(H) &= (1, 3 + 6) = (1, 9) & S(O) &= (-2, 2 + 6) = (-2, 8) \\
 S(M) &= (-1, -1 + 6) = (-1, 5) & S(A) &= (3, -3 + 6) = (3, 3)
 \end{aligned}$$

$$\text{الف) } T(G) = (1+9, 1) = (10, 1) = G' \quad , \quad T(O) = (2+9, 3) = (11, 5) = O' \quad -۸$$

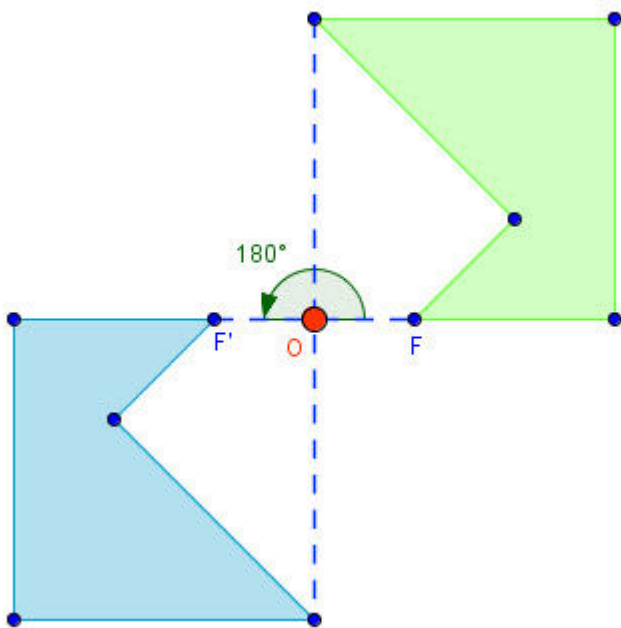
$$T(L) = (5+9, 5) = (14, 5) = L' \quad , \quad T(I) = (6+9, 3) = (15, 3) = I'$$

$$\text{ب) } m_{GG'} = \frac{1+1}{10-1} = \frac{2}{9} \quad , \quad m_{OO'} = \frac{5+5}{11-2} = \frac{10}{9} \Rightarrow m_{OO'} \neq m_{GG'}$$

در انتقال شیب حفظ می شود که چنین نیست.
 در بازتاب عمود منصف پاره خطهای واصل بین نقاط
 نظیر (عمود تقارن) یکتاست که چنین نیست.
 در دوران عمود منصف پاره خطهای واصل بی
 نقاط نظیر همسرند که چنین نیست (خطوط قرمز)

۹- کافیت نقاط را به دوران یافته آنها وصل و عمود منصف پاره خط واصل را رسم کنیم.

محل برخورد این عمود منصفها مرکز دوران است.

برای یافتن زاویه دوران ،

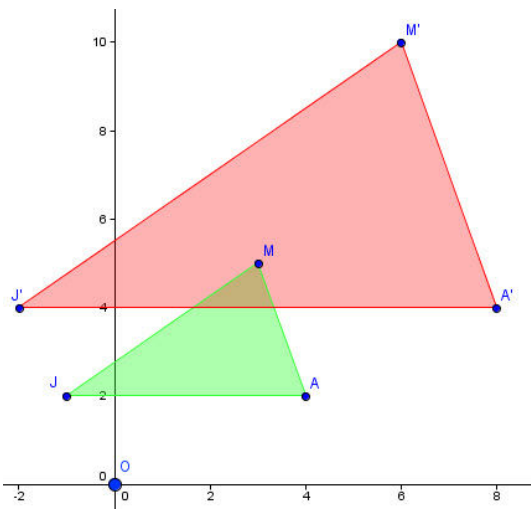
یک نقطه دلخواه را به مرکز دوران و سپس تبدیل

یافته همان نقطه وصل می کنیم .

زاویه ایبار شده زاویه دوران است.

در این مثال خاص عمود منصفها بر خطهای

واصل منطبقند و زاویه دوران 180° است.

۱- الف)

$$D(J) = (-2, 4) = J'$$

$$D(A) = (8, 4) = A' \quad (\text{ب})$$

$$D(M) = (6, 10) = M'$$

$$JA = \sqrt{(4+1)^2 + (2-2)^2} = \sqrt{25} = 5$$

$$J'A' = \sqrt{(8+2)^2 + (4-4)^2} = \sqrt{100} = 10 \quad (\text{پ})$$

$$\Rightarrow J'A' = 2JA$$

$$m_{JA} = \frac{2-2}{4+1} = 0, \quad m_{J'A'} = \frac{4-4}{8+2} = 0 \Rightarrow m_{JA} = m_{J'A'}$$

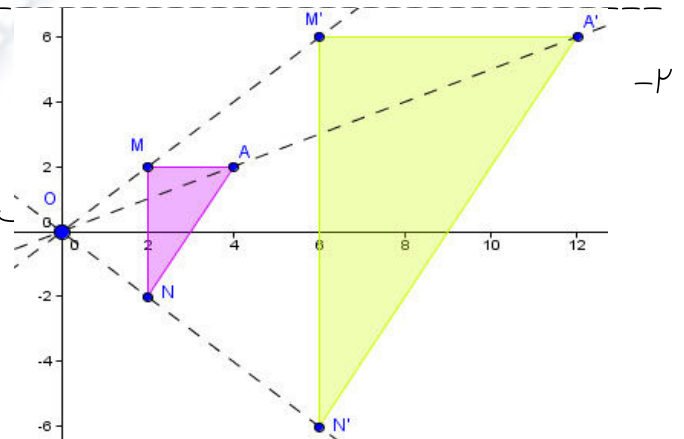
به همین ترتیب سایر اضلاع دوبرابر و شبیها برابر هستند.

ت) مرکز تجانس $O(0,0)$ و نسبت تجانس $k=2$ است.

$$D(M) = D(2, 2) = (6, 6) = M'$$

$$D(A) = D(4, 2) = (12, 6) = A' \quad (\text{ب+ت})$$

$$D(N) = D(2, -2) = (6, -6) = N'$$

$$OA = \sqrt{4^2 + 2^2} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}, \quad OA' = \sqrt{12^2 + 6^2} = \sqrt{180} = 6\sqrt{5} \quad (\text{پ})$$

$$OM = \sqrt{2^2 + 2^2} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}, \quad OM' = \sqrt{6^2 + 6^2} = \sqrt{72} = 6\sqrt{2}$$

$$ON = \sqrt{2^2 + (-2)^2} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}, \quad ON' = \sqrt{6^2 + (-6)^2} = \sqrt{72} = 6\sqrt{2}$$

$$\Rightarrow \frac{OA'}{OA} = \frac{OM'}{OM} = \frac{ON'}{ON} = 3$$

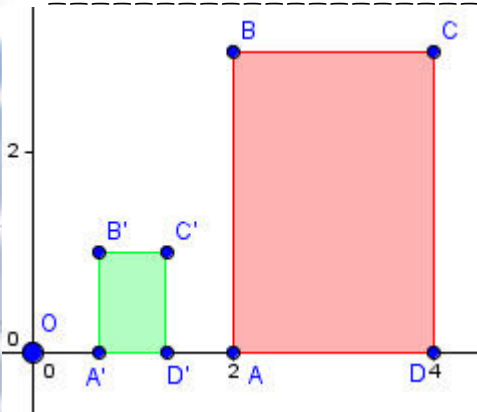
$$AM = \sqrt{2^2 + 0.2^2} = \sqrt{4} = 2, \quad A'M' = \sqrt{6^2 + 0.2^2} = \sqrt{36} = 6,$$

$$AN = \sqrt{2^2 + 4^2} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}, \quad A'N' = \sqrt{6^2 + 12^2} = \sqrt{180} = 6\sqrt{5}$$

$$MN = \sqrt{0.2^2 + 4^2} = \sqrt{16} = 4, \quad M'N' = \sqrt{0.2^2 + 12^2} = \sqrt{144} = 12$$

$$\Rightarrow \frac{A'M}{AM} = \frac{A'N}{AN} = \frac{M'N'}{MN} = 3$$

(ث) عامل مقیاس $k = 3$ است.

$$D(x, y) = \left(\frac{1}{3}x, \frac{1}{3}y\right) \Rightarrow D(A) = \left(\frac{2}{3}, 0\right)$$

$$, D(B) = \left(\frac{2}{3}, 1\right), D(C) = \left(\frac{4}{3}, 1\right), D(D) = \left(\frac{4}{3}, 0\right)$$

(۳- الف)

(ب) $k = \frac{1}{3}$ پس انقباض است

$$OB = \sqrt{2^2 + 3^2} = \sqrt{13}, \quad OB' = \sqrt{\left(\frac{2}{3}\right)^2 + 1^2} = \sqrt{\frac{4}{9} + 1} = \sqrt{\frac{13}{9}} = \frac{1}{3}\sqrt{13}$$

$$OC = \sqrt{4^2 + 3^2} = \sqrt{25} = 5, \quad OC' = \sqrt{\left(\frac{4}{3}\right)^2 + 1^2} = \sqrt{\frac{16}{9} + 1} = \sqrt{\frac{25}{9}} = \frac{5}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{OC'}{OC} = \frac{OB'}{OB} = \frac{1}{3}$$

$$AB = \sqrt{0.2^2 + 3^2} = \sqrt{9} = 3, \quad BC = \sqrt{2^2 + 0.2^2} = \sqrt{4} = 2 \Rightarrow S_{ABCD} = 3 \times 2 = 6$$

$$A'B' = \sqrt{0.2^2 + 1^2} = \sqrt{1} = 1, \quad B'C' = \sqrt{\left(\frac{2}{3}\right)^2 + 0.2^2} = \frac{2}{3} \Rightarrow S_{A'B'C'D'} = \frac{1}{3} \times \frac{2}{3} = \frac{2}{9}$$

$$\Rightarrow \frac{S_{A'B'C'D'}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{2}{9}}{6} = \frac{2}{54} = \frac{1}{27} = k^2$$

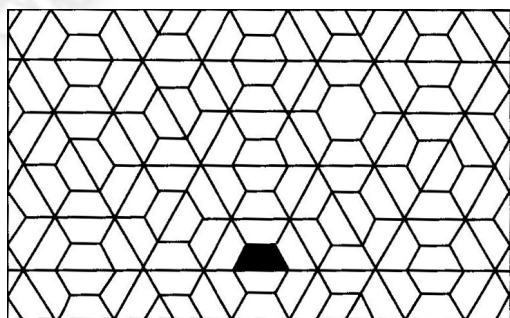
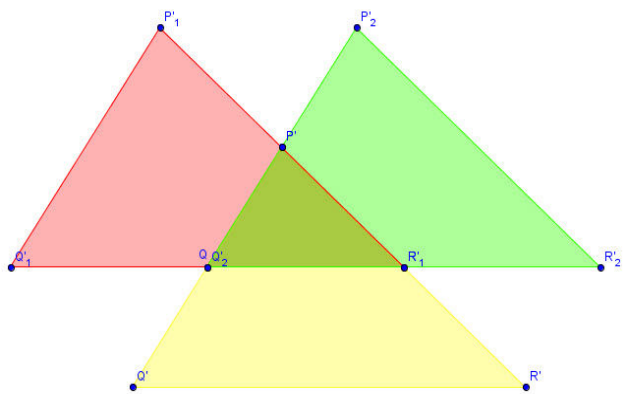

۴- می توان نقاط را به مبدأ (مرکز تانس واصل) و مثلاً OB' را چنان بیابیم که $OB' = 2OB$ (برای الف) و یا با توجه به ضابطه تانس $D(x, y) = (2x, 2y)$ (برای الف) مقصود مبانس ها را بیابیم.

۵- نقاط نظیر مثلاً A, B و همچنین پای پریم ها را به هم وصل و امتداد داده تا همرا در O (مرکز تانس) و سپس نسبت بین اضلاع (نسبت تانس) را می یابیم. $\frac{OB}{OA} = k$.

۶- شکل سمت راست) مثلاً نقطه X' چنان انتخاب $OX' = k.OX$ $\Rightarrow \frac{OX'}{OX} = k \Rightarrow \frac{OY'}{OY} = k$ و ....
 شکل سمت چپ) مثلاً نقطه P' چنان انتخاب $OP' = k.OP$ $\Rightarrow \frac{OP'}{OP} = k \Rightarrow \frac{OQ'}{OQ} = k$ و ....

۷- در هر یک از مثلثها با اندازه گیری طول یک ضلع و ارتفاع نظیر آن نسبت مساحتها نسبت به مثلث اولیه ۴ (مربع نسبت تانس) به دست می آید.

۱- الف) محیط دو برابر و مساحت

چهار برابر است.

ب) در این شکل انتقال، تانس

بازتاب و دوران وجود دارد.

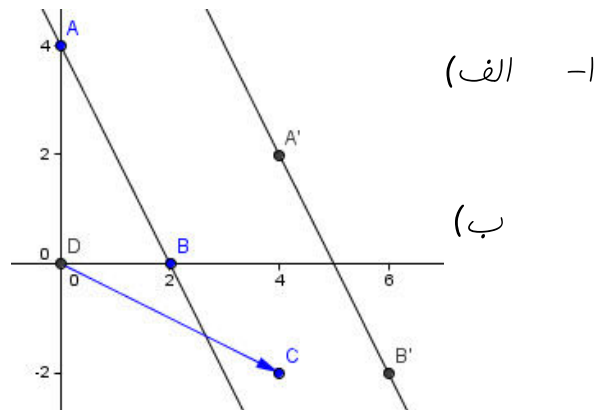

$$2x + y - 4 = 0 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & \cdot \quad 2 \\ y & \quad 4 \end{array} \Rightarrow A(0, 4), B(2, 0)$$

$$T(A) = (4, 2) = A', \quad T(B) = (6, -2) = B'$$

$$m_{A'B'} = \frac{2+2}{4-6} = \frac{4}{-2} = -2$$

$$y - 2 = -2(x - 4) \Rightarrow y = -2x + 10$$

۱- الف)

ب)

$$2x + 6y - 12 = 0 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & \cdot \quad 6 \\ y & \quad 2 \end{array} \Rightarrow A(0, 2), B(6, 0)$$

۲- الف)

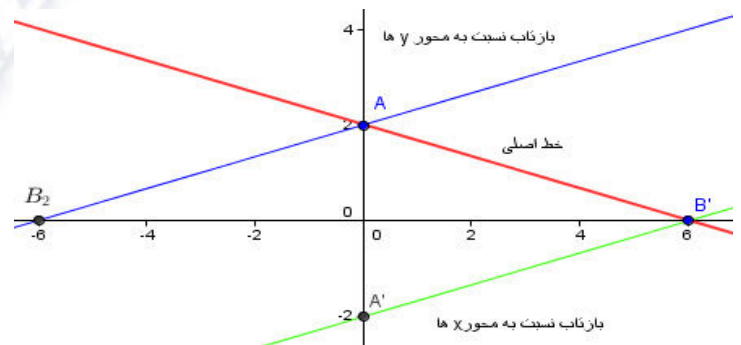
$$R(x, y) = (x, -y) \Rightarrow A' = R(A) = (0, -2), \quad B' = R(B) = (6, 0)$$

$$m_{A'B'} = \frac{0+2}{6-0} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}, \quad y + 2 = \frac{1}{3}(x - 0) \Rightarrow y = \frac{1}{3}x - 2$$

$$R(x, y) = (-x, y) \Rightarrow A'' = R(A) = (0, 2), \quad B'' = R(B) = (-6, 0)$$

$$m_{A''B''} = \frac{0-2}{-6-0} = \frac{-2}{-6} = \frac{1}{3}$$

$$y - 2 = \frac{1}{3}(x - 0) \Rightarrow y = \frac{1}{3}x + 2$$

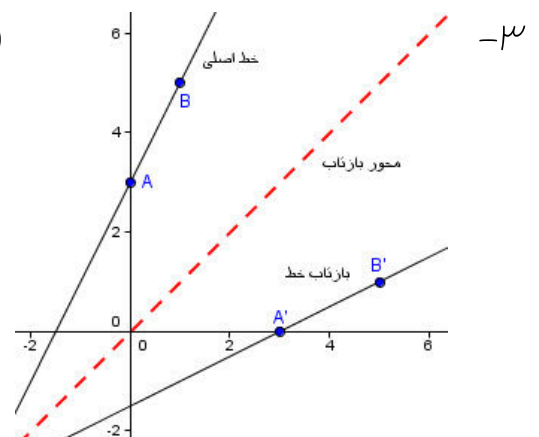
$$\text{الف) } y = 2x + 3 \Rightarrow \begin{array}{c|c} x & \cdot \quad 1 \\ y & \quad 3 \quad 5 \end{array} \Rightarrow A(0, 3), B(1, 5)$$

$$\text{ب) } R(x, y) = (y, x) \Rightarrow A' = R(A) = (3, 0)$$

$$B' = R(B) = (5, 1)$$

$$m_{A'B'} = \frac{0-1}{3-5} = \frac{-1}{-2} = \frac{1}{2}$$

$$y - 0 = \frac{1}{2}(x - 3) \Rightarrow y = \frac{1}{2}x - \frac{3}{2}$$

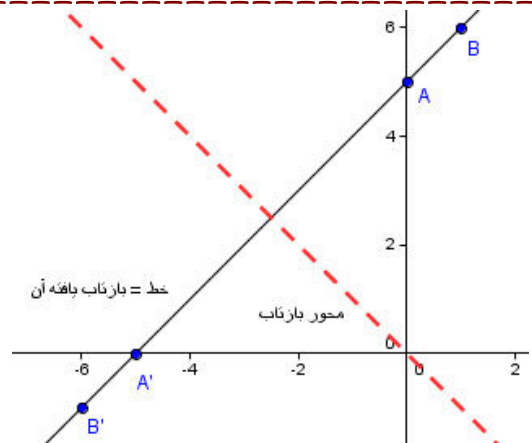
۳-

$$y = x + 5 \Rightarrow \begin{array}{c|cc} x & \cdot & 1 \\ \hline y & 5 & 6 \end{array} A(0, 5), B(1, 6)$$

$$R(x, y) = (-y, -x) \\ \Rightarrow A' = (-5, 0), B' = (-6, -1)$$

$$\Rightarrow m_{A'B'} = \frac{0 + 1}{-5 + 6} = \frac{1}{1} = 1$$

$$, y - 0 = 1(x + 5) \Rightarrow y = x + 5$$

-۸

$$3x - y + 6 = 0 \Rightarrow \begin{array}{c|cc} x & \cdot & -2 \\ \hline y & 6 & \cdot \end{array} \Rightarrow A(0, 6), B(-2, 0)$$

-۵

$$\text{الف) } R(x, y) = (-y, x) \Rightarrow A'(-6, 0), B'(0, -2) \Rightarrow m_{A'B'} = \frac{-2 - 0}{0 + 6} = \frac{-2}{6} = -\frac{1}{3}$$

$$y - 0 = -\frac{1}{3}(x + 6) \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x - 2$$

$$\text{ب) } R(x, y) = (-x, -y) \Rightarrow A' = (0, -6), B' = (2, 0) \Rightarrow m_{A'B'} = \frac{0 + 6}{2 - 0} = \frac{6}{2} = 3$$

$$y - 0 = 3(x - 2) \Rightarrow y = 3x - 6$$

$$R(x, y) = (y, -x) \Rightarrow A' = (6, 0), B' = (0, 2) \Rightarrow m_{A'B'} = \frac{2 - 0}{0 - 6} = \frac{2}{-6} = -\frac{1}{3}$$

پ)

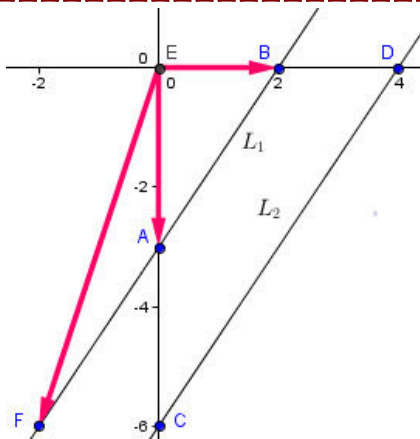
$$y - 0 = -\frac{1}{3}(x - 6) \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x + 2$$

$$\text{الف) } L_1: 3x - 2y - 6 = 0 \Rightarrow \begin{array}{c|cc} x & \cdot & 2 \\ \hline y & -3 & \cdot \end{array} \quad L_2: 3x - 2y - 12 = 0 \Rightarrow \begin{array}{c|cc} x & \cdot & 4 \\ \hline y & -6 & \cdot \end{array} \quad -6$$

$$T(x, y) = (x + h, y + k) = (x', y') \Rightarrow \begin{cases} x' = x + h \Rightarrow x = x' - h \\ y' = y + k \Rightarrow y = y' - k \end{cases}$$

$$\text{ب) } 3(x' - h) - 2(y' - k) - 6 = 0 \Rightarrow (3x' - 2y' - 3h + 2k - 6 = 0) \approx (3x' - 2y' - 12 = 0)$$

$$\Rightarrow -3h + 2k - 6 = -12 \Rightarrow 2k - 3h = -6 \Rightarrow \begin{array}{c|ccc} h & 2 & \cdot & -2 \\ \hline k & \cdot & -3 & -6 \end{array}$$

راه دیگر با توجه به موازی بودن دو خط آن است که هر دو نقطه
دلفواه بر L_1, L_2 در نظر گرفته ،
بردار انتقال $\vec{v} = (x_2 - x_1, y_2 - y_1)$ خواهد بود.

۷- محور بازتاب از دو خط مذکور به یک فاصله است پس

$$d_1 = d_2 \Rightarrow \frac{|x + y - 3|}{\sqrt{1^2 + 1^2}} = \frac{|x + y + 3|}{\sqrt{1^2 + 1^2}} \Rightarrow |x + y - 3| = |x + y + 3|$$

$$\Rightarrow x + y - 3 = x - y - 3 \Rightarrow x - y = 0 \Rightarrow y = x \text{ محور بازتاب}$$

$$(x, y) \rightarrow (x + h, y + k) \Rightarrow 2(x' - h) - 5(y' - k) - 10 = 0 \Rightarrow$$

$$-1 \quad 2x' - 5y' - 2h + 5k - 10 = 0 \Rightarrow -2h + 5k - 10 = 10 \Rightarrow -2h + 5k = 20 \quad \text{الف}$$

$$, h = 0 \Rightarrow k = 4 \Rightarrow T(x, y) = (x, y + 4)$$

که بردار انتقال $\vec{v} = (0, 4)$ است.

$$\text{ب) بازتاب} \quad \frac{|2x - 5y + 10|}{\sqrt{2^2 + (-5)^2}} = \frac{|2x - 5y - 10|}{\sqrt{2^2 + (-5)^2}} \Rightarrow 2x - 5y + 10 = -2x + 5y + 10 \Rightarrow$$

که محور بازتاب $2x - 5y = 0$ می باشد.

چون دو خط موازیند ، هر نقطه دلفواه بر محور بازتاب نقش مرکز دوران و زاویه 180° است پ)

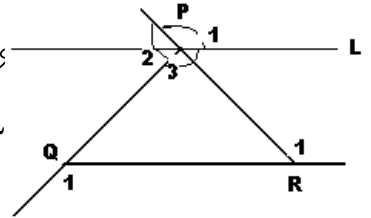
پس $A = (0, 0) \Rightarrow y = 0 \Rightarrow x = 0 \Rightarrow 2x - 5y = 0$ مرکز دوران و $\alpha = 180^\circ$ زاویه دوران است.

۱- چون $AB = DC$, $AB \parallel DC$ در انتقال با بردار انتقال AB داریم $A \rightarrow B$ و $D \rightarrow C$
 پس در این انتقال $AD \rightarrow BC$ و چون انتقال طول و راستا را حفظ می کند ،
 پس $AD = BC$ و $AD \parallel BC$.

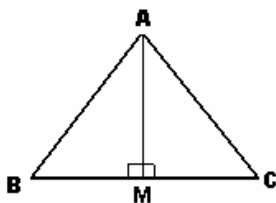
۲- چون این سه پاره خط موازی و مساویند پس در انتقالی با بردار انتقال AD داریم $A \rightarrow D$
 $C \rightarrow F$
 $B \rightarrow E$

بنابراین $\begin{cases} AC \rightarrow DF \\ AB \rightarrow DE \\ BC \rightarrow EF \end{cases}$ و چون انتقال طول را حفظ می کند پس $\begin{cases} AC = DF \\ AB = DE \\ BC = EF \end{cases}$ که نتیجه می شود
 دو مثلث به حالت سه ضلع همپوشند.

۳- از P به موازات QR رسم می کنیم در انتقال به اندازه بردار PR ، QR بر L نگاشته می شود
 PR بر PR و چون انتقال زاویه را حفظ می کند پس $\hat{P}_1 = \hat{R}_1$ به همین ترتیب
 $\hat{Q}_1 = \hat{P}_3$ ولی $\hat{Q}_1 + \hat{P}_2 + \hat{Q}_3 = 360 \Rightarrow \hat{R}_1 + \hat{P}_2 + \hat{Q}_1 = 360$.

۴- چون AM عمود منصف BC است ، بنابراین در بازتابی با محور بازتاب AM داریم

$A \rightarrow A$ و $B \rightarrow C$ پس در این بازتاب $AB \rightarrow AC$
 اما بازتاب طول را حفظ می کند ، در نتیجه $AB = AC$.

۵- مانند مسأله قبل در بازتابی با محور PR ، $R \rightarrow R$, $P \rightarrow P$, $S \rightarrow Q$ ،
 بنابراین $S\hat{P}R \rightarrow Q\hat{P}R$ ولی بازتاب زاویه را حفظ می کند پس $S\hat{P}R = Q\hat{P}R$.

۶- نیمساز $ST\hat{R} = PT\hat{Q}$ ، ارسم می کنیم. در مثلث متساوی الساقین نیمساز، رأس مکم عمود منصف دارد.

$$\text{پس} \begin{cases} S \rightarrow R \\ P \rightarrow Q \\ Q \rightarrow P \end{cases}$$

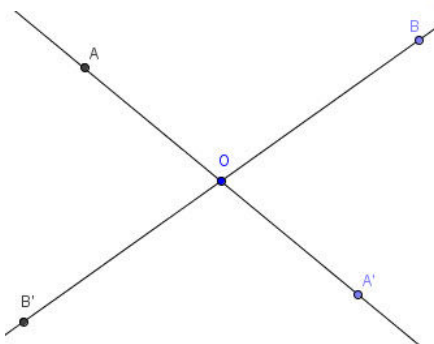
یعنی این نیمساز را می توان محور بازتاب در نظر گرفت. در این بازتاب

اما $\Delta QPS \rightarrow \Delta PQR$ ولی بازتاب زاویه و طول را حفظ می کند پس $\Delta QPS \cong \Delta PQR$.

۷- الف) قطر AC در مربع نیمساز است و نیمساز، در مثلث متساوی الساقین AEF نقش عمود منصف را دارد. پس می توان AC را محور بازتاب گرفت که در این بازتاب $E \rightarrow F$ و $C \rightarrow C$ پس $CE \rightarrow CF$ ولی در بازتاب طول حفظ می شود بنابراین $CE = CF$.

ب) قطر AC در مربع نیمساز است و نیمساز در مثلثهای متساوی الساقین ABC ، AEF نقش عمود منصف را داشته و منصف به فرد است پس می توان AC را محور بازتاب گرفت. در این بازتاب $\begin{cases} B \rightarrow D \\ E \rightarrow F \end{cases}$ پس $BE \rightarrow DF$ ولی بازتاب طول را حفظ می کند $BE = DF$.

۸- A, A', B, B', O طوری در دو طرف O انتخاب که $OA = OA'$ ، $OB = OB'$. در دورانی به

$$\begin{cases} A \rightarrow A' \\ O \rightarrow O \\ B \rightarrow B' \end{cases}$$

مرکز O و زاویه دوران 180° داریم

$$\text{پس } A\hat{O}B \rightarrow A'\hat{O}B'$$

ولی دوران زاویه را حفظ می کند بنابراین $A\hat{O}B = A'\hat{O}B'$.

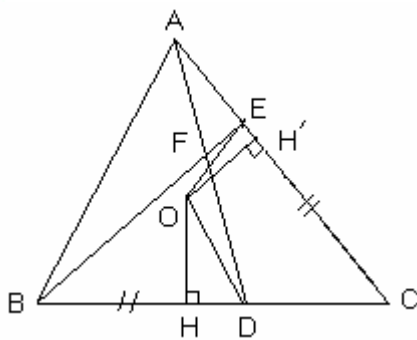
$$9- \begin{cases} C \rightarrow A \\ A \rightarrow C \\ B \rightarrow D \end{cases}$$

در دوران به مرکز مماس بر فرورد دو قطر O و زاویه دوران 180° داریم

پس $C\hat{A}D \rightarrow A\hat{C}D$ و دوران زاویه را حفظ می کند، در نتیجه $C\hat{A}D = A\hat{C}D$.
طبق عکس قضیه خطوط موازی $DC \parallel AB$ به همین ترتیب $AD \parallel BC$.
بنابراین چهار ضلعی $ABCD$ متوازی الاضلاع است.

۱- عمود منصف های BC و AC همرا در O قطع می کنند و $B\hat{O}C = C\hat{O}A = 120^\circ$

$$BH = CH', BD = CE \Rightarrow DH = EH'$$

$$DH = EH'$$

$$OH = OH' \Rightarrow \triangle OEH' \cong \triangle ODH \Rightarrow \begin{cases} OE = OD \\ H\hat{O}D = H'\hat{O}E \end{cases} \quad (1)$$

$$\hat{H} = \hat{H}' = 90^\circ$$

$$H\hat{O}H' = 120^\circ \Rightarrow H\hat{O}D + D\hat{O}H' = 120^\circ \Rightarrow H'\hat{O}E + D\hat{O}H' = 120^\circ \Rightarrow D\hat{O}E = 120^\circ$$

(و طبق (1) می دانیم $OE = OD$)

بنابراین در دوران به مرکز O و زاویه دوران 120° ، نقطه D به E نگاشت می شود و A به B .
از طرفی دوران طول را ثابت نگه می دارد و زاویه بین خطوط دوران یافته همان زاویه دوران است.

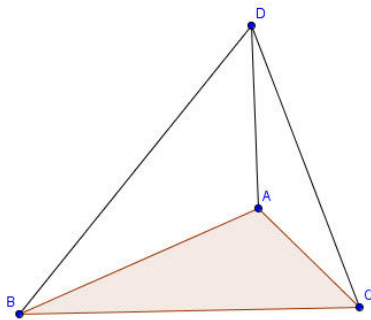
$$\begin{cases} D \rightarrow E \\ A \rightarrow B \end{cases} \Rightarrow AD \rightarrow BE \Rightarrow AD = BE, A\hat{F}B = 120^\circ \Rightarrow B\hat{F}D = 180^\circ - 120^\circ = 60^\circ$$

۱- چون L_1 و L_2 متقاطع اند پس در یک نقطه مشترکند و دو صفحه P_1 و P_2 هم مراقل در یک نقطه (همان نقطه) دارای اشتراکند بنابراین دو صفحه متقاطع اند (در یک خط).

۲- اگر AB, CD متقاطع یا موازی باشند طبق حالات مشخص کردن دو صفحه می توان صفحه ای از آنها در نظر گرفت و بالعکس اگر چهار نقطه A, B, C, D در یک صفحه قرار داشته باشند خطوط گذرنده از AB, CD نمی توانند متناظر باشند. (طبق تعریف خط متناظر)

۳- L_1 و L_2 همرا در A قطع می کنند اگر L_3 هم از A بگذرد در این صورت هر سه در A هم رسند. در غیر این صورت اگر L_3 خط L_1 را در B قطع کند لزوماً L_3 را هم در نقطه C متمایز از A, B قطع می کند. از A, B, C متمایز می توان صفحه P را گذراند، پس A, B, C هم صفحه اند.

۴- از A, B, C یک صفحه منحصراً به فرد می گذرد. چون ۴ نقطه هم صفحه نیستند پس D بیرون این صفحه قرار دارد.

بفت خطوط $(AC, BD)(AD, BC)(AB, DC)$ متناظرند و سایر بفت خطوط دیگر متقاطعند.

۵- فصل مشترک دو صفحه P_1, P_2 را L می نامیم. اگر L صفحه P_3 را در نقطه A قطع کند، پس هر سه صفحه در نقطه A مشترکند. در غیر این صورت L با صفحه P_3 موازی است. در این حالت L نمی تواند با فصل مشترک P_1, P_2 متناظر باشد (چون هم صفحه اند) و یا متقاطع باشد (چون در این صورت صفحه P_3 را قطع کرده که خلاف فرض موازی بودن آنهاست). به همین دلیل L نمی تواند با فصل مشترک P_1, P_2 متناظر و یا متقاطع باشد. پس سه فصل مشترک با هم موازی اند.

۱- برهان خلف) اگر خط صفحه را قطع کند بنابراین تقاطع خط و صفحه متعلق به هر دو صفحه است ، یعنی دو صفحه دارای نقطه اشتراکند که فلاف فرض است.

بر عکس) دو خط دلفواه متقاطع در صفحه P در نظر گرفته و از نقطه دلفواه روی صفحه دیگر به موازات آنها رسم می کنیم طبق قضیه دو خط افید کاملاً داخل صفحه P' می افتد. بنابراین دو خط متقاطع از صفحه P با دو خط متقاطع از صفحه P' موازی اند پس طبق تعریف دو صفحه موازیند.

۲- بینهایت خط - بینهایت صفحه

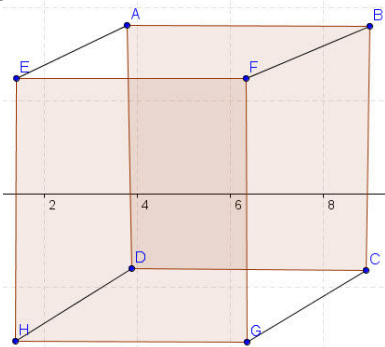
۳- از O بینهایت خط به موازات P می گذرد دو خط متقاطع آن را در نظر گرفته (L_1, L_2) که صفحه ای مانند Q را مشخص می کنند که با صفحه P موازی است. حال اگر خط L موازی صفحه P بوده و بر روی Q نباشد واز O بگذرد پس L صفحه Q را قطع می کند ولی چون P, Q موازی اند طبق قضیه L صفحه P را هم قطع می کند که فلاف فرض موازی بودن L با صفحه P است.

۴- برهان خلف) اگر صفحه های P, Q با R موازی باشند و خودشان موازی نباشند پس صفحه P صفحه Q را قطع می کند و چون Q با R موازی است ، طبق قضیه P باید R را قطع کند، که فلاف فرض موازی بودن P, R است.

۵- برهان خلف) اگر صفحه P با خط L موازی باشد و با خط L' موازی نباشد (که L موازی L' است) یعنی L' صفحه P را قطع می کند و چون $L \parallel L'$ طبق قضیه L هم صفحه P را قطع می کند ، که فلاف فرض موازی بودن L, L' است.

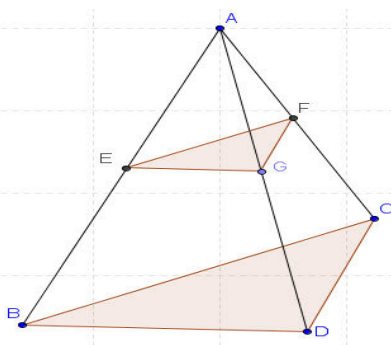
- ۶- (خلف) اگر خط L با یکی از صفحات موازی P و P' موازی باشد و با دیگری مثلا P' موازی نباشد، پس P' را قطع می کند ولی چون $P \parallel P'$ طبق قضیه L صفحه P را هم قطع می کند، که خلاف فرض موازی بودن L و P است.

- ۷- ممکن است خط با خط سوم متناظر باشد مثل خط شامل GF که FB را قطع می کند ولی نسبت به خط شامل AE متناظر است.

- ۸- در مکعب شکل بالا خطوط AB و CD در دو صفحه موازیند ولی موازی نیستند بلکه متناظرند.

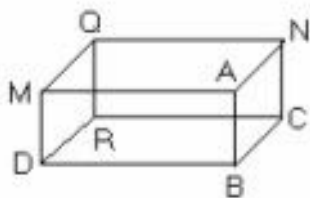
$$9- \begin{aligned} (ABC \text{ صفحه } \Rightarrow) \frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC} = \frac{1}{2} &\Rightarrow \text{عکس قضیه تالس در صفحه} \Rightarrow EF \parallel BC \\ (ACD \text{ صفحه } \Rightarrow) \frac{AF}{AC} = \frac{AG}{AD} = \frac{1}{2} &\Rightarrow \text{عکس قضیه تالس در صفحه} \Rightarrow FG \parallel CD \end{aligned}$$

- بنابراین دو خط متقاطع EF, FG از صفحه EFG با دو خط متقاطع BC, CD از صفحه BCD موازیند. پس طبق تعریف صفحه EFG با BCD موازی است.

$$10- \frac{S_{A'B'C'}}{S_{ABC}} = \left(\frac{A'B'}{AB}\right)^2 = \left(\frac{SA'}{SA}\right)^2 = \left(\frac{1}{5}\right)^2 = \frac{1}{25}$$

۱- طبق تعریف مکعب مستطیل که شش وجهی است که وجه های آن مستطیل اند بنابراین یال های کناری بر وجه های قاعده عمودند. پس چون مثلاً AB بر BC و BD عمود است طبق تعریف بر صفحه

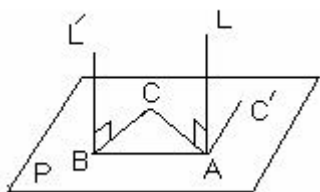
BCD عمود است به همین ترتیب بر صفحه y AMN نیز عمود است.

و چون $NC \parallel AB$ و NC قطی از صفحه y $QNRC$ است،

طبق شرط موازی بودن خط و صفحه AB موازی صفحه $QNRC$ است.

به همین ترتیب موازی صفحه $DQRM$ هم هست.

۲- از A درون صفحه y P به موازات BC رسم می کنیم L, L' موازیند و

L' بر BC عمود است پس L هم بر BC عمود است و

BC, AC' موازیند پس L بر AC' هم عمود است و می دانیم

L بر AC عمود است پس طبق شرط عمود بودن خط و صفحه

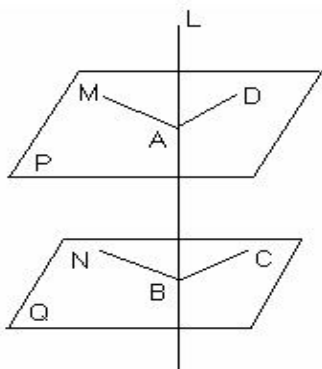
خط L بر صفحه y P عمود است اما L, L' موازیند بنابراین L' هم

بر صفحه y P عمود است.

$$\begin{cases} AB = AC \\ KA = KA \\ KB = KC \end{cases} \Rightarrow \triangle KAB \cong \triangle KAC \Rightarrow \hat{KAB} = \hat{KAC}, \hat{KAB} = 90^\circ \quad -3$$

$\Rightarrow \hat{KAC} = 90^\circ \Rightarrow KA \perp AC$ ($KA \perp AB$) $\Rightarrow KA \perp P$ (شرط عمود بودن خط بر صفحه)

۴- از محل برخورد L با صفحات P, Q (یعنی A, B) دو خط AD, BC و همچنین AM, BN را

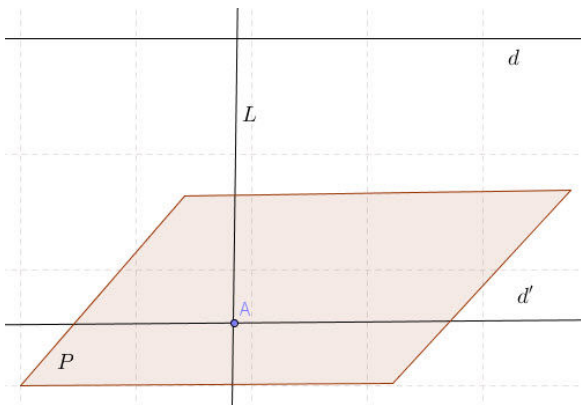
با هم موازی رسم می کنیم چون P, Q موازیند،

بنابراین این خطوط داخل صفحات P, Q هستند.

$$\begin{cases} L \perp AD, AD \parallel BC \Rightarrow L \perp BC \\ L \perp AM, AM \parallel NB \Rightarrow L \perp NB \end{cases} \Rightarrow L \perp P$$

(طبق شرط عمود بودن خط و صفحه)

۵- از محل برخورد L با صفحه P یعنی خط d' را به موازات d رسم می‌کنیم چون d' بر L

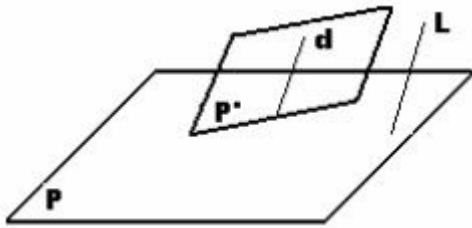
عمود است و d, d' موازیند، بنابراین d' هم بر L عمود است. بنابراین d' خطی متعلق به صفحه P است. (چون L بر صفحه P عمود است) پس d با خطی از صفحه P یعنی d' موازی است پس $P \parallel d$ (طبق شرط موازی بودن خط و صفحه).

۶- در صفحه P شامل O, L عمودی بر L رسم می‌کنیم پای عمود را A می‌نامیم از این نقطه دو عمود متمایز بر L رسم می‌کنیم (d', d) چون L بر d', d عمود است، پس L بر صفحه P منصرف‌بفرد شامل d', d عمود است.

۷- از A صفحه P عمود بر L رسم می‌کنیم (P) و همینطور صفحه P' عمود بر L' به نام (Q) چون P, Q هر اقل دارای یک نقطه مشترک به نام A هستند بنابراین دارای فصل مشترکی هستند به نام d که موجود و منصرف‌بفرد است. (چون P, Q موجود و منصرف‌بفردند)

۸- AB بر صفحه P عمود است پس بر تمام خطوط صفحه P عمود است $(AB \perp L)$ بنابراین طبق فرض L هم بر AB و هم بر BC عمود است بنابراین طبق شرط عمود بودن خط و صفحه L بر صفحه ABC عمود است. پس طبق تعریف بر تمام خطوط صفحه ABC عمود است یعنی $L \perp AC$.

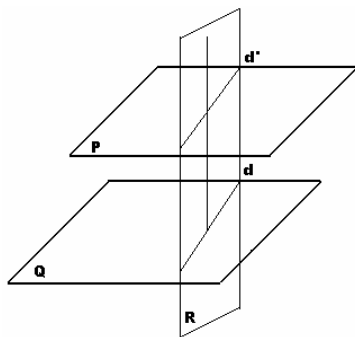
۱- چون P' عمود بر P است پس درون P' حداقل فظی مانند d وجود دارد که بر P عمود است

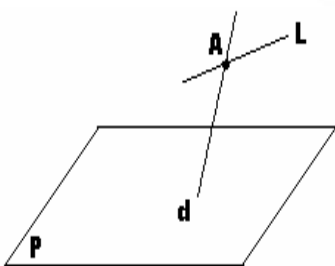
$d \perp P$ و $L \perp P$ بنابراین طبق قضیه $L \parallel d$ ولی
از طرفی d درون صفحه P' است پس طبق شرط موازی بودن
فقط صفحه $P' \parallel L$.

۲- اگر فصل مشترک d باشد. δ را عمود بر P در نظر می‌گیریم. $\delta \perp P$ و $Q_1 \perp P$ پس طبق مسئله ۱
 δ موازی Q_1 است به همین ترتیب δ موازی Q_2 هم هست طبق قضیه، δ موازی فصل
مشترک دو صفحه یعنی d نیز هست. اما δ بر صفحه P عمود است بنابراین موازی آن یعنی d
هم بر صفحه P عمود است.

۳- چون P و Q موازیند بنابراین فصل مشترکهای آنها با صفحه R با هم موازیند. $(d \parallel d')$

چون R بر P عمود است پس طبق شرط عمود بودن دو صفحه فظی
بر R وجود دارد که بر P عمود است. پس بر d' عمود است.
اما d و d' (فصل مشترکها) موازیند. بنابراین بر d هم عمود است.
پس طبق شرط عمود بودن دو صفحه R بر Q هم عمود است.

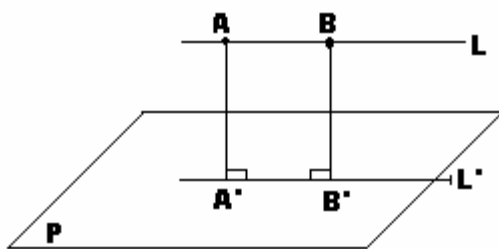

۴- نقطه دلخواه A روی L در نظر می‌گیریم. از A عمود منتهی به فرد
 d را بر P رسم می‌کنیم. از d و L یک و تنها یک صفحه بنام Q
می‌گذرد. چون d متعلق به صفحه Q و بر صفحه P عمود است،
طبق شرط عمود بودن دو صفحه پس Q بر P عمود است.

- ۵- AA' و BB' بر P' عمودند بنابراین با هم موازیند حالا صفحه شامل AA' , BB' , Q می‌نامیم. چون P و P' موازیند بنابراین AB و $A'B'$ موازی خواهند شد. (چون این دو فصل مشترک Q با P , P' اند) پس چهار ضلعی $ABB'A'$ مستطیل است. بنابراین $AA' = BB'$.

- ۶- مانند مسأله قبل AA' و BB' موازیند چون L با صفحه P موازی است و

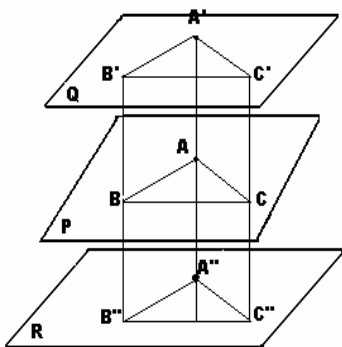
- اشتراک صفحه شامل (AA', BB') با خط L' است، طبق قضیه $L \parallel L'$. بنابراین $ABB'A'$ مستطیل است پس $AA' = BB'$.

- ۷- روی صفحه P سه نقطه متمایز A, B, C را در نظر گرفته و سه عمود بر P رسم می‌کنیم. در دو طرف P و روی این سه عمود نقاط $A', B', C', A'', B'', C''$ را طوری انتخاب که فاصله آنها تا پای عمود عدد ثابت a باشد.

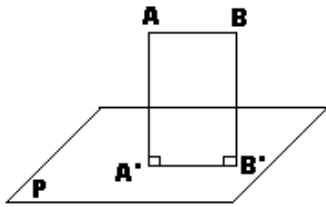
از A', B', C' صفحه Q و از A'', B'', C'' صفحه R را می‌گذرانیم. چون $AA' = BB' = a$ و $BB' \parallel AA'$ پس $AA'BB'$ مستطیل است.

پس $AB \parallel A'B'$ و همین‌طور $AC \parallel A'C'$ پس طبق شرط موازی بودن دو صفحه $Q \parallel P$. با استدلالی مشابه داریم $R \parallel P$ و طبق مسائل قبل هر نقطه روی Q و R به فاصله a از P قرار دارد.

حال اگر نقطه ای خارج این دو صفحه به فاصله a از P قرار داشته باشد عمود و یا امتداد عمود صفحه Q و R را قطع می‌کند مثل قطع تا صفحه P هم فاصله a را دارد که این غیر ممکن است. (دو نقطه در یک طرف نقطه سوم به فاصله a از آن قرار داشته باشند)

۱-۱ پای عمود A' و B' بنامید، $AA' \perp BB'$ و $AA' = BB'$ پس $ABB'A'$ متوازی الاضلاع است

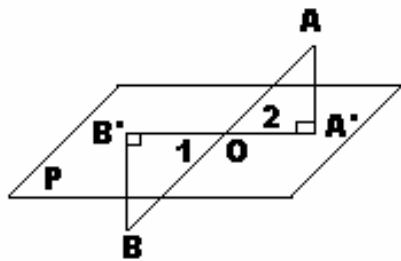
(بهتر بگوئیم مستطیل) پس $AB \perp A'B'$ و $A'B' \in P$

پس طبق شرط موازی بودن خط و صفحه $AB \perp P$

۲ پای عمود A' و B' بنامید، $AA' \perp BB'$ پس

در صفحه شامل (AA', BB') داریم،

(تذکره: مثل قطع AB و P ، O نامیده و به A', B' وصل کنید)

$$\hat{O}_1 = \hat{O}_2, \hat{B}' = \hat{A}' = 90^\circ \Rightarrow \hat{B} = \hat{A}, \begin{cases} \hat{B} = \hat{A} \\ \hat{A}' = \hat{B}' = 90^\circ \Rightarrow \Delta OAA' \cong \Delta OBB' \Rightarrow OA = OB \\ AA' = BB' \end{cases}$$

یعنی O وسط پاره خط AB است.

۹- الف) با چهار ضلع BC و DC و $D'C'$ و $B'C'$

ب) عمود مشترک $A'D'$ است و $A'D' = BC = 10$

پ) AC عمود مشترک است و $AC = \sqrt{AB^2 + BC^2} = \sqrt{6^2 + 10^2} = \sqrt{136} = 2\sqrt{34}$